

**A Földtudományok Osztálya és bizottságainak
beszámolója a 2015. évről**

Budapest, 2016. február 1.

Tartalom:

Tartalom	1. oldal
A földtudomány feladata	2. oldal
A Földtudományok Osztálya és bizottságai összefoglaló beszámolója a 2015. évről	3. oldal
A Földtudományok Osztálya beszámolója a 2015. évről	5. oldal
A Bányászati Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	22. oldal
A Földtani Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	33. oldal
A Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	38. oldal
A Geofizikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	42. oldal
A Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	46. oldal
A Meteorológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	51. oldal
A Paleontológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	58. oldal
A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	62. oldal
A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2015. évről	66. oldal
A Földtudományi Doktori Bizottság beszámolója a 2015. évről	73. oldal
A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság beszámolója a 2015. évről	75. oldal

A földtudomány feladata

A földtudomány a Föld alakját, erőtereit, felépítését, fejlődését, méreteit, térbeli tájékozását, a bolygó belsejében, felszínén és külső öveiben lejátszódó folyamatokat és ezek kölcsönhatásait vizsgálja, modellezi és jelzi előre. Ezen belül nagy figyelmet szentel az élő és élettelen földi szférák közötti kapcsolatok feltárásának. Jellemzője az időbeliség és térbeliség. A földtudomány célja megérteni a teljes földi rendszer múlt-, jelen- és jövőbeli viselkedését. Fontos integráló szerepe van nemcsak a társadalomtudományi, valamint az élő és élettelen természettudományi területek között, hanem egyben a fizika, kémia és biológia módszereinek alkalmazása révén az egész Föld és emberiség történetének, jelenének és várható fejlődési irányainak kutatásában is. Feladata a magyar földnek és a hazai környezet állapotának felmérése, értékelése, a tendenciák kimutatása és az eredmények közzététele.

A földtudomány nélkülözhetetlen a kormányzati döntésekhez szükséges alapinformációk megalkotásához is. Ilyenek többek között, az energiatermeléssel, nyersanyag-ellátottsággal, időjárási hatásokkal, vízügyi döntésekkel, természeti veszélyforrások elleni védelemmel, az életminőség javításával és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos döntések is. Fontos tevékenységet fejtenek ki az egyes tudományterületek a természeti adottságaink védelme, turisztikai célú hasznosítása, műemlékvédelmi-, illetve helyreállítási munkálatok terén is, amelyek jelentős hatással vannak az ország gazdasági teljesítőképeségére.

*(Pantó György – Ádám J. – Mészáros E.: Földtudomány
In: Glatz Ferenc (szerk.): Tudománypolitika Magyarországon II. A diszciplínák művelése.
2002 Budapest, MTA)*

ÖSSZEFOGLALÓ
a Földtudományok Osztálya és bizottságainak
2015. évi munkájáról

A Földtudományok Osztálya 2015 végén 818 köztestületi tagot fog össze. A földtudományi köztestületi tagok közül 175 fő kandidátus, 470 fő PhD, 117 fő a tudomány doktora, illetve az MTA doktora, 5 fő az MTA levelező tagja és 20 fő az MTA rendes tagja. A tiszteleti tagok létszáma 22 fő, a külső tagoké 10 fő. 2015-ben a köztestületi tagok létszáma 27 fővel gyarapodott.

Az osztály havi rendszerességgel - május, július és augusztus kivételével - tart osztályüléseket. Figyelemmel kíséri, segíti és értékeli az osztály területére eső tudományos tevékenységet, állást foglal tudományos, tudománypolitikai, tudományszervezési kérdésekben, véleményt nyilvánít akadémiai kutatóintézetek és az MTA által támogatott kutatócsoportok tevékenységéről. Az osztály területén az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont összefogásával három akadémiai kutatóintézet (Földrajztudományi Intézet, Geodéziai és Geofizikai Intézet, valamint a Földtani és Geokémiai Intézet) és több MTA támogatású kutatócsoport működik. Az osztály segíti és figyelemmel kíséri a Magyar Földrajzi Társaság tevékenységét is, a Magyarhoni Földtani Társulattal szerződés szabályozta módon működik együtt.

Az osztály testületi feladatait tudományos bizottsági hálózat segítségével látja el: a sokszínű földtudomány művelését támogatja azzal, hogy felügyelete alatt kilenc tudományos bizottság és egy osztályközi állandó bizottság működik. A bizottságok többségének albizottságai is vannak, az albizottságok száma csaknem 25. Az osztály 2015-ben egységes eljárásrend szerint sikeresen bonyolította le a tudományos bizottsági választásokat.

Az osztály köztestületi feladatai között első helyen említhető a tudományos minősítési rendszer működtetése, melynek keretében az MTA doktora tudományos címre benyújtott pályázatok elbírálásában 18 tagú külön doktori bizottság működik közre. Az elmúlt évben az osztály a bizottság bevonásával öt doktori pályázattal foglalkozott, 2015-ben két földtudományi szakember nyerte el az MTA doktora tudományos címet.

Az osztály 2015-ben is fogalmazott meg személyi javaslatokat különböző állami- és akadémiai díjakra, kitüntetésekre, szakértőket jelölt különböző testületekbe (pl. Bolyai Ösztöndíj Kuratórium), védnökséget vállalt különböző tudományos rendezvényeken.

Az osztály az év folyamán több kiemelt rendezvényt szervezett: februárban nagy érdeklődés mellett rendezte meg az MTA földtudományi intézetei és támogatott

kutatócsoportjai immáron hagyományos tudományos ülését, amelyen a meghívott előadók beszámoltak a közelmúltbeli tudományos eredményekről, szerteágazó tevékenységükről.

Áprilisban a miskolci kötődésű KÚTFŐ projekt eredményei, az MTA közgyűlése alkalmából „*A Fény nemzetközi éve*” programsorozathoz kapcsolódóan a fényhez kapcsolódó földtudományi kutatások legfrissebb eredményei nyertek nyilvánosságot.

Novemberben sikerrel zajlott le a 110 éves Kövesligethy Radó Szeizmológiai Obszervatórium évfordulója alkalmából szervezett tudományos ülés. A Magyar Tudomány ünnepéhez kapcsolódóan „*Klímamotivált fizikai problémák*” címmel az Osztály a Fizikai Tudományok Osztályával közösen szervezett előadóülést.

Novemberben az osztály Meteorológiai Tudományos Bizottsága szervezte meg idén a klímaváltozásra és következményeire fókuszálva évek óta visszatérő nagy sikerű két napos előadóülését.

A Földtani Tudományos Bizottság által kezdeményezett előadássorozat keretében idén a rétegtani tudományos kutatások nemzetközi tendenciái, hazai helyzete állt a fókuszban, a 85 éves Biró Péter akadémikus tiszteletére szervezett ünnepi tudományos ülésen a geodézia és geoinformatika témakörében hallhattak előadásokat az érdeklődők.

A 2015. évben az osztályülések keretein belül hat alkalommal került sor tudományos, illetve tudománypolitikai jellegű összefoglaló előadásra.

Az Akadémia közfeladatainak ellátása részeként az osztály a könyv- és folyóiratkiadás támogatásában is részt vállal: 2015-ben az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának egyetértésével négy rangos, az adott szakterület központi publikációs fórumaként nyilvántartott folyóirat és öt könyv támogatására nyílt lehetőség több mint 7 millió Ft összértékben. Az osztály tagjai számos földtudományi szakmai folyóirat, periodika főszerkesztői, szerkesztői, vagy tagjai a szerkesztőbizottságoknak.

Az osztály tagjai külföldi szakmai útjainak és külföldi szakemberek hazai vendégfogadásának támogatásában is közreműködik: ennek keretében az osztály egyetértésével az Akadémia csaknem 2,3 millió Ft értékben támogatta az osztályhoz tartozó köztisztviselői tagok nyolc külföldi utazását, valamint három külföldi vendégelőadó hazai tartózkodását.

Budapest, 2016. január 30.

Vörös Attila
osztályelnök

Bozó László
osztályelnök-helyettes

Az MTA Földtudományok Osztálya
2015. évi tevékenysége

1. A tudományos osztály tisztségviselői:

Osztályelnök: Vörös Attila, az MTA rendes tagja

Osztályelnök-helyettes: Bozó László, az MTA rendes tagja

2. A tudományos osztály létszáma: 59 fő

Akadémikus: 25 fő

Közgyűlési képviselő: 16 fő

Tanácskozási jogú tag: 13 fő

Állandó meghívott: 5 fő

3. A tudományos osztályhoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 818 fő

Akadémikus: 25 fő (további 22 fő tiszteleti és 10 külső tag)

Tudomány és MTA doktora: 117 fő

Kandidátus: 175 fő

PhD: 470 fő

4. A tudományos osztályhoz tartozó tudományos, doktori és állandó bizottságok:

a. tudományos bizottságok:

1. Bányászati Tudományos Bizottság
2. Földtani Tudományos Bizottság
3. Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság
4. Geofizikai Tudományos Bizottság
5. Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság
6. Meteorológiai Tudományos Bizottság
7. Paleontológiai Tudományos Bizottság
8. Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság
9. Természetföldrajzi Tudományos Bizottság

b. osztályközi tudományos bizottság:

–

c. doktori bizottságok:

Földtudományi Doktori Bizottság

d. állandó bizottság:

–

e. osztályközi állandó bizottság:

Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság
(IV., V., VI., VII. és a VIII. osztállyal közös)

5. A tudományos osztály testületi munkája, ülései (időpont, helyszín, napirend, határozatok):

2015. január 20. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Késő-neogén flóraváltozások és szárazföldi környezeti rekonstrukció a Kárpát-medencében

Előadó: Hably Lilla, az MTA doktora

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ A tudományos bizottságok és a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság megújításának aktuális kérdései

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Doktori ügyek (Barczy Attila és Szabó Szilárd)

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2015. március 17. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A paksi új blokkok építésének energiapolitikai, nukleáris biztonsági, műszaki és környezeti aspektusai

Előadó: Aszódi Attila, PhD, a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartásáért felelős kormánybiztos

2./ Vulkanológiai kutatások a magmaképződéstől a felszíni folyamatokig: nemzetközi perspektívák és hazai lehetőségek

Előadó: Harangi Szabolcs, az MTA doktora

3./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ A tudományos bizottságok és a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság megújításának aktuális kérdései

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa osztálydelegáltjának megválasztása

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

6./ A „Szádeczky-Kardoss Elemér-díj” és a „Szádeczky-Kardoss Elemér-ösztöndíj” Alapítvány Kuratóriumának megújítása

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

7./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2015. április 21. – MTA Székház, Elnöki Tanácssterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Rejtett ipolytarnóci miocén lábnyomok: új távlatok és lehetőségek

Előadó: Kordos László, a földtudomány doktora és Mészáros Ildikó tanár, fotográfus

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügyek: Kiss Tímea doktori ügye

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA levelező tagja, a Földtudományi Doktori Bizottság elnöke

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2015. június 16. – MTA Székház, Elnöki Tanácssterem

1./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Évforduló: 50 éves a Földtudományok Osztálya

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügyek: Bondár István és Magyarai Enikő doktori ügye

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA levelező tagja, a Földtudományi Doktori Bizottság elnöke

4./ A 2016. évi Széchenyi-díjra beérkezett javaslat elbírálása

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

6./ Az akadémikusválasztás előkészítése – a Földtudományok Osztálya akadémikusainak zárt ülése

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2015. szeptember 22. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: A Paratethystól a Duna völgyéig. A közép-európai neogén medencék ösföldrajzi fejlődéstörténete.

Előadó: Magyar Imre, az MTA doktora

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpontja főigazgatói állására beérkezett pályázatok véleményezése

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2015. október 20. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: A nehézségi erőtér finomszerkezetének meghatározása.

Előadó: Völgyesi Lajos, az MTA doktora

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügyek: Szabó Szilárd doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2015. november 17. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Felszín alatti vízkészletek a Kárpát-medencében.

Előadó: Szűcs Péter, az MTA doktora

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./Doktori ügyek: Kiss Tímea doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Az akadémiai díjakra beérkezett javaslatok elbírálása
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Egyebek
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2015. december 15. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ az MTA Földtudományok Osztálya akadémikusainak zárt ülése

6. A tudományos osztály 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, rövid szakmai értékelés, a program társadalmi hatásai, visszajelzések pl. sajtó, a látogatottsági adatok):

„Új eredmények a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott csillagászati és földtudományi kutatások köréből”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, a Magyar Tudományos Akadémia csillagászati és földtudományi intézetei, támogatott kutatócsoportjai, valamint a Lendület-kutatócsoportok tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2015. február 11. (szerda) 10 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Megnyitó

Vörös Attila, az MTA rendes tagja, az MTA Földtudományok Osztályának elnöke

Exobolygók és csillagszerkezet - öt év után a Lendület-program hatásairól

Kiss L. László, az MTA levelező tagja, kutatóprofesszor, MTA CSFK CSI

ESA Rosetta űrprogram: mit tudunk meg eddig a 67P üstökösről?

Tóth Imre, az MTA doktora, tudományos tanácsadó, MTA CSFK CSI

Az ISC-GEM globális földrengés-katalógus, 1900-2009.

Bondár István, a földtudomány kandidátusa, tudományos főmunkatárs, MTA CSFK GGI

Repedezett felszín alatti vízádók komplex hidrogeológiai vizsgálata

Szűcs Péter, az MTA doktora, egyetemi tanár, MTA-ME Műszaki Földtudományi Kutatócsoport,

Szegediné Darabos Enikő, tudományos segédmunkatárs,

Somogyiné Molnár Judit, PhD, tudományos munkatárs,

Kovács Attila, PhD, tudományos főmunkatárs

Monogenetikus bazalt vulkáni mezők fejlődése és magmagenezise

Harangi Szabolcs, az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, kutatócsoport-vezető, MTA-ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport,
Jankovics Éva, tudományos segédmunkatárs,
Sági Tamás, PhD, ELTE Kőzettan-Geokémiai Tanszék,
Taracsák Zoltán, ELTE Kőzettan-Geokémiai Tanszék

A deformációs szalagok, azaz a porózus üledékek rideg deformációs elemei

Beke Barbara, tudományos segédmunkatárs,
Fodor László, az MTA doktora, MTA-ELTE Geológiai, Geofizikai és
Úrtudományi Kutatócsoport

Lendületben a dinoszaurusz-kutatás: a csontszövettani vizsgálatok jelentősége a paleobiológiában

Prondvai Edina, PhD, tudományos munkatárs,
Ósi Attila, az MTA doktora, kutatócsoport-vezető, MTA-ELTE Lendület
Dinoszaurusz Kutatócsoport

Recens szaharai porviharos események komplex vizsgálata

Varga György, PhD, MTA posztdoktori ösztöndíjas, MTA CSFK FTI

Az úrkúti mangán karbonátos mikrobialit őskörnyezeti jellemzése kénizotópos adatok alapján

Polgári Márta, az MTA doktora, tudományos tanácsadó, MTA CSFK FGI,
Prof. Stephen J. Mojzsis, University of Colorado at Boulder, USA,
Németh Tibor, PhD, tudományos főmunkatárs MTA CSFK FGI,
Pál-Molnár Elemér, PhD, egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem,
Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszék,
Futó István dr. univ., tudományos főmunkatárs, MTA ATOMKI,
Vigh Tamás, okl. bányamérnök, felelős műszaki vezető, Mangán Bányászati és
Feldolgozó Kft.

Késő paleogén szárazföldi klímarekonstrukció európai lelőhelyekről származó, növényevő gerincesek fogzománacán mért stabilizotóp-eredmények alapján

Ozsvárt Péter, PhD, tudományos főmunkatárs, MTA-MTM-ELTE Paleontológiai
Kutatócsoport,
Kocsis László, PhD, egyetemi adjunktus, Universiti Brunei Darussalam

Cirbolyafenyő (Pinus cembra) stabilizotóp-összetételének kapcsolata a meteorológiai tényezők változásaival

Kern Zoltán, PhD, kutatócsoport-vezető, MTA CSFK FGI,
Ionel Popa, PhD, Stefan cel Mare University of Suceava, Románia,
Anca Semeniuc, PhD, Stefan cel Mare University of Suceava, Románia,
Aurel Perșoiu, PhD, Stefan cel Mare University of Suceava, Románia

Zárszó

Demény Attila, az MTA levelező tagja, igazgató, MTA CSFK FGI

A nagy érdeklődés mellett (kb. 100 fő) zajlott tudományos ülésen az MTA földtudományi intézetei és támogatott kutatócsoportjai és a Lendület-kutatócsoportok meghívott előadói számoltak be a közelmúlthoz kapcsolódó tudományos eredményekről, bemutattva a támogatott intézmények sokrétű tevékenységét. A hagyományos februári rendezvény szervezőmunkáit ebben az évben is Demény Attila, az MTA levelező tagja vállalta magára.

**„Kihívások a felszín alatti vizek feltárása és hasznosítása terén -
A KÚTFŐ projekt legfontosabb eredményei”**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Miskolci Egyetem tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2015. április 22. (szerda) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó

Kovács Ferenc, az MTA rendes tagja, Miskolci Egyetem

Köszöntő

Szöllösi-Nagy András, az MTA doktora és Kovács Péter főosztályvezető,
Belügyminisztérium

A KÚTFŐ projekt helye és jelentősége a hazai felszín alatti vizek feltárása és fenntartható hasznosítása területén

Szűcs Péter, az MTA doktora, Miskolci Egyetem

A bükk-i hidegkarszt és a Bükk-térségi termálkarszt kapcsolatrendszerének legújabb eredményei

Lénárt László, Szegediné Darabos Enikő, Hernádi Béla, Erőss Anita, Sűrű Péter

Ipari tevékenység felszín alatti vízkészletekre gyakorolt hatásainak vizsgálata

Kovács Balázs, Tóth Márton, Kolencsikné Tóth Andrea, Mikita Viktória,
Székely István, Fekete Zsombor

Szennyeződésterjedéssel kapcsolatos fejlesztések, terepi és laborvizsgálatok

Madarász Tamás, Kolencsikné Tóth Andrea, Zákányi Balázs, Székely István,
Mikita Viktória

Új eredmények a Tokaji-hegység hidrogeológiai viszonyainak leírásában - beszivárgástól a hévízhasznosításig

Szűcs Péter, Fejes Zoltán, Kompár László, Zákányi Balázs, Fekete Zsombor,

Turai Endre, Gyulai Ákos, Hartai Éva, Székely Ferenc, Deák József, Palcsu László

Folyók és felszín alatti vizek kapcsolatának vizsgálata

Tóth Andrea

A KÚTFŐ projekt - eredmények, tanulságok, kilátások

Madarász Tamás

A teltház mellett, kb. 120 fő részvételével megrendezett tudományos ülésen főként a kutatási projekt legfrissebb eredményei nyertek nyilvánosságot. A rendezvényen az előadók és az érdeklődők között nagy számban képviseltette magát a fiatalabb korosztály, a színvonalas rendezvény koordinálását Szűcs Péter, az MTA doktora tagja végezte.

„Szemelvények a fényvel kapcsolatos földtudományi kutatásokról”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztályának tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2015. május 6. (szerda) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó

Ádám József, az MTA rendes tagja

Látás a légkörben.

Molnár Ágnes, PhD, MTA - Pannon Egyetem Levegőkémiai Kutatócsoport

A Magyar Optikai Művek története

Homolya András, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

A légkör néhány összetevőjének meghatározása a napfény spektrális mérésével

Tóth Zoltán, Országos Meteorológiai Szolgálat

A fénysugár, mint a geodéziai mérések nélkülözhetetlen eszköze

Rózsa Szabolcs, PhD, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

A légköri koromrészecskék által elnyelt napfény szerepe a Föld energiaháztartásában

Gelencsér András, az MTA doktora, MTA - Pannon Egyetem Levegőkémiai Kutatócsoport

A fotoszintézisben hasznosuló fény mezőgazdasági és erdészeti célú vizsgálata

Anda Angéla, az MTA doktora, Pannon Egyetem, Georgikon Kar

Zárszó

Major György, az MTA rendes tagja

A 2015-ös nemzetközi és hazai rendezvénysorozathoz kapcsolódó előadóülés szervezőmunkáit Ádám József, az MTA rendes tagja és Major György, az MTA rendes tagja vállalta magára.

„Klímamotivált fizikai problémák”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és Fizikai Tudományok Osztálya közös tudományos ülése

Az ülés időpontja: 2015. november 11. (szerda) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó

Rácz Zoltán, akadémikus (MTA-ELTE Elméleti Fizikai Kutatócsoport)

Klíma és valószínűség: Minek az alapján jósolható változás?

Tél Tamás, az MTA doktora (MTA-ELTE Elméleti Fizikai Kutatócsoport)

A légkör összetétele és az éghajlat.

Haszpra László, az MTA doktora (Országos Meteorológiai Szolgálat)

Klíma-modellezés laboratóriumban: Globális éghajlatváltozás és lokális hatásai.

Vincze Miklós, PhD (MTA-ELTE Elméleti Fizikai Kutatócsoport)

Éghajlati rekonstrukciók proxy adatok alapján: Fizikai és nem-fizikai alapú módszerek.

Kern Zoltán, PhD (MTA CSFK Földtani és Geokémiai Intézet)

A glaciális-holocén felmelegedés tanulmányozása izotópos módszerekkel.

Palcsu László, PhD (MTA Atommagkutató Intézet)

Villámok – kapocs a földi és űrklíma között?

Lichtenberger János, az MTA doktora (ELTE Földtudományi Központ, Űrkutató Csoport)

Begyógyul-e az ózonlyuk? Az idősor-elemzés csapdái.

Jánosi Imre, az MTA doktora (ELTE, Komplex Rendszerek Fizikája Tanszék)

A Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódóan rendezett előadóülés kb. 90 fő érdeklődése mellett zajlott le, a rendezvény sikere Bozó László, az MTA rendes tagja szervezőmunkáját dicséri.

**„110 éves a Kövesligethy Radó Szeizmológiai Observatórium.
Múlt, jelen és jövő”**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézete tudományos előadóülése

Az ülés időpontja: 2015. november 17. (kedd) 13.30 óra

Helyszín: MTA Székház, Kupolaterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. III. emelet)

Köszöntő

Wesztergom Viktor, a földtudomány kandidátusa

A „Földrengési Observatórium”-tól a „Kövesligethy Radó Szeizmológiai Observatórium”-ig.

Varga Péter, a műszaki tudomány doktora

A magyar nemzeti szeizmológiai hálózat.

Gráczer Zoltán, PhD

A földrengés helymeghatározási módszerek modernizációja.

Bondár István, a földtudomány kandidátusa

Budapest földrengés veszélyeztetettsége és szeizmikus mikrozonációja.

Győri Erzsébet, PhD

A Pannon medence szerkezetének és geodinamikájának kutatása a Szeizmológiai Observatóriumban: legfrissebb eredmények.

Wéber Zoltán, a földtudomány kandidátusa

A Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódóan rendezett előadóülés kb. 80 fő érdeklődése mellett zajlott le, a rendezvény sikere Wesztergom Viktor, földtudomány kandidátusa szervezőmunkáját dicséri.

**„A megújuló energiaforrások felhasználásának meteorológiai vonatkozásai
(41. Meteorológiai Tudományos Napok)”**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Meteorológiai Tudományos Bizottság Légköri Erőforrás Albizottsága tudományos előadóülése

Az ülés időpontja: 2015. november 19–20. (csütörtök–péntek)

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

November 19-én 9.00–16.30

Levezető elnök: Bozó László, az MTA rendes tagja

Megnyitó gondolatok

Tar Károly, a földrajztudomány kandidátusa, a Légköri Erőforrás Albizottság elnöke

A megújuló energiaforrások hazai helyzete és jövője.

Nemes Csaba, főosztályvezető, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Megújuló energiák hasznosítása a hő- és a villamosenergia-ellátásban.

Orbán Tibor, műszaki vezérigazgató-helyettes, FŐTÁV Zrt.

A feltételezett klímaváltozás hatása a megújuló energia potenciálokra.

Mika János, az MTA doktora, egyetemi tanár, Eszterházy Károly Főiskola

A megújuló energiaforrások szerepe a hosszú távra szóló energiatervezési dokumentumokban.

Munkácsy Béla, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE

Megújuló energia – megújuló téma a köznevelésben?

Ütőné Visi Judit, PhD, főiskolai docens, Eszterházy Károly Főiskola

Egy új társadalom körvonalai - megújuló energiák által indukált társadalmi és szociális változások.

Véghely Tamás, megújuló energia szakértő, Gaiasolar-EU-solar

Az országos meteorológiai szolgálat nap- és szélenergia kutatási tevékenységeinek áttekintése.

Wantuchné Dobi Ildikó, PhD, éghajlati szakértő, Országos Meteorológiai Szolgálat

A napfénytartam és a globálsugárzás interpolációja.

Bihari Zita, osztályvezető, Országos Meteorológiai Szolgálat

A fotovillamos (és „napenergia-„) rendszerek egyensúlyának (és potenciálbecslésének) kialakításakor figyelembe veendő klimatikus sajátosságok.

Varjú Viktor, PhD, tudományos munkatárs, MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete

Globálsugárzás változásai Európában regionális és globális klímamodellek alapján.

Bartók Blanka, PhD, egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem

Levezető elnök: Bartholy Judit, az MTA doktora

A szélenergia becslése, várható változásai.

Péliné Németh Csilla, meteorológus főtitkát, MH Geoinformációs Szolgálat

Az intermittens megújuló energiaforrások fizikai korlátai, avagy biztos, hogy „a szél valahol mindig fúj”?

Jánosi Imre, az MTA doktora, egyetemi tanár, ELTE TTK, Komplex Rendszerek Fizikája Tanszék

A geotermikus energia helyzete és lehetőségei a klímaváltozás által érintett megújuló energiatípusok között.

Rybach László, az MTA külső tagja, professor emeritus, ETH Zürich, Svájc

November 20-án 9.00–12.30
Levezető elnök: Radics Kornélia, PhD

A napsugárzás mérések szerepe a napenergia előrejelzésében.

Nagy Zoltán, osztályvezető, Országos Meteorológiai Szolgálat

Műholdas éghajlati adatok alkalmazása a napenergia hasznosításban.

Putsay Mária, PhD, műhold-meteorológiai szakértő, Országos Meteorológiai Szolgálat

A felszínközeli szélsőségek XXI. században várható változása az ALADIN-Climate regionális éghajlati modell alapján.

Illy Tamás, meteorológus, Országos Meteorológiai Szolgálat

Szél- és napenergia előrejelzés az országos meteorológiai szolgálatnál.

Tóth Helga, meteorológiai fejlesztő, Országos Meteorológiai Szolgálat

A Kárpát-medence vízenergia potenciáljának várható alakulása a regionális klímamodellek alapján.

Pongrácz Rita, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE

A Tiszai Vízerőművek termelésváltozása.

Ötvös Pál, ügyvezető igazgató, Tiszavíz Vízerőmű Kft.

Az erdők és az algák jelentősége a klímaváltozásban.

Bai Attila, PhD, egyetemi docens, Debreceni Egyetem, GTK

A geotermikus energiafelhasználás és klíma kapcsolatai.

Gööz Lajos, a földrajztudomány kandidátusa, professor emeritus, Nyíregyházi Főiskola

Zárszó

Pieczka Ildikó, PhD, a Légköri Erőforrás Albizottság titkára

A Meteorológiai Tudományos Bizottság szervezésében zajló, a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódó, évek óta visszatérő nagy sikerű osztályrendezvényen az első napon kb. 200 fő, a másodikon kb. 120 fő érdeklődő vett részt. A szervezés terén Lakatos Mónika, PhD végzett kiemelkedő munkát.

„Paleovulkanológia és késő-pleisztocén őskörnyezeti változások a Kárpátok legfiatalabb vulkáni területén, a Csomád-hegycsoportban

(Paleovolcanology and late Pleistocene paleoenvironmental changes at Ciomadul, the youngest volcano of the Carpatho-Pannonian Region)

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természetföldrajzi Tanszéke és az MTA–MTM–ELTE Paleontológiai Kutatócsoport tudományos előadóülése

Az ülés időpontja: 2015. december 9. (szerda)

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Introduction; volcanological constraints on the final-stage explosive activity.

Karátson Dávid, az MTA doktora (ELTE)

Magma evolution and magma chamber dynamics based on the compositional characteristics of the Ciomadul volcanic rocks and their crystal cargo.

Kiss Balázs, PhD (MTA-ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport)

Major element glass geochemistry of Ciomadul's pyroclastic rocks with implications to petrogenetic evolution; correlations with distal occurrences.

Sabine Wulf, PhD (Senckenberg Research Institute and Natural History Museum, Németország), Ralf Gertisser, PhD (Keele University, Egyesült Királyság)

Lava dome morphometry with respect to age relationships.

Telbisz Tamás, PhD (ELTE)

Constraints on the eruption ages based on combined zircon geochronology, radiocarbon and IRSL dating.

Harangi Szabolcs, az MTA doktora (ELTE; MTA-ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport)

Correlating of tephra units around Ciomadul volcano, and radiocarbon dating of its twin craters.

Daniel Veres, PhD (Institute of Speleology, Román Tudományos Akadémia, Románia)

Final-stage volcanic evolution of Ciomadul – a synthesis of volcanological, geochemical, and radiometric (recalculated zircon, radiocarbon, and OSL) dating.

Karátson Dávid, az MTA doktora (ELTE)

Quantitative climate reconstruction and paleovegetation in the Ciomadul Mts during the last 26,000 years.

Magyari Enikő, PhD (MTA–MTM–ELTE Paleontológiai Kutatócsoport)

Acidic diatoms as indicators of Late Quaternary environmental and climate change in Lake St. Ana.

Buczko Krisztina, PhD (Magyar Természettudományi Múzeum)

Chironomid-based lateglacial temperature reconstruction from a crater lake in the Eastern Carpathians.

Tóth Mónika, PhD (MTA Ökológiai Kutatóközpont)

Radiocarbon dating of pollen samples derived from St. Ana lake sediments.

Hubay Katalin (MTA Atommagkutató Intézet)

Syn- and post-eruptive vegetation changes based on the Mohos pollen record and quantitative vegetation/pollen relationship in the Ciomadul area.

Maria Papadopoulou (Institute of Geography, University of Cologne, Németország)

A jelentős médiaérdeklődést kiváltó, külföldi résztvevők bevonásával megrendezett angol nyelvű előadóülés sikere Karátson Dávid, az MTA doktora és Magyar Enikő, PhD szervezőmunkáját dicséri.

„A rétegtani tudományos kutatások nemzetközi tendenciái, hazai helyzete”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Földtani Tudományos Bizottság közös előadóülése

Az ülés időpontja: 2015. december 2. (szerda)

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Megnyitó

Vörös Attila, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztályának elnöke

Bevezető gondolatok.

Haas János, a földtudomány doktora, a Földtani Tudományos Bizottság elnöke

Izgalmas tudományos kérdések, modern módszerek és új válaszok a rétegtanban.

Pálfy József, az MTA levelező tagja

A középső-nori conodonta zonáció nehézségei - Magyarországi faunák, mint a potenciális megoldás elemei.

Karádi Viktor

Egyszerűsített eocén litosztratigráfia a középső/késő-eocén határ legújabb kronosztratigráfiai értelmezésének figyelembevételével.

Less György, az MTA doktora

Újdonságok és trendek a Paratethys neogénjének rétegtani kutatásában.
Magyar Imre, az MTA doktora

Új rétegtani eredmények a hazai alsó-szarmatából.
Szurominé Korecz Andrea, PhD, Kádár Marianna

Turbidit-korlátozó medencék rétegtani felépítése a Pannon-tóban: példák Somogyból és a Dráva-medencéből.
Tótkés Lilla

Újdonságok a negyedidőszaki rétegtanban: az antropocéntől a megújult európai kvarter sztratigráfiáig.
Magyari Enikő, PhD

Zárszó
Selmeczi Ildikó, PhD, a Földtani Tudományos Bizottság Rétegtani Albizottságának elnöke

„*A földtani tudományos kutatások nemzetközi és hazai helyzete*” előadássorozat keretében a Földtani Tudományos Bizottság és a Földtudományok Osztálya által szervezett sikeres előadóülésen kb. 100 érdeklődő vett részt, amely a színvonalas előadások mellett mindenekelőtt Haas János, az MTA doktora és Cserny Tibor PhD szervező munkájának volt köszönhető.

„Ünnepi tudományos ülés a 85 éves Biró Péter akadémikus tiszteletére”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Általános- és Felsőgeodézia Tanszéke tudományos előadóülése

Az ülés időpontja: 2015. december 4. (péntek), 10 óra
Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Köszöntő
Ádám József, az MTA rendes tagja (BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék)

Új fejezet a függővonal-elhajlás meghatározásának történetében.
Völgyesi Lajos, az MTA doktora (BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék)

Hagyományos geodéziai, műholdas helymeghatározási és műholdradar interferometriai mérések integrálása.
Bányai László, az MTA doktora (MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet)

Az EOMA újramérési kísérletének tapasztalatai és tanulságai.
Busics György, PhD (ÓE ARMK Geoinformatikai Intézet)

A műholdas technológiák szerepe a modern magasságmeghatározásban.

Kenyeres Ambrus, PhD (FÖMI Kozmikus Geodéziai Observatórium)

Korszerű technológia – katonai térképészet

Tóth László, mérnök ezredes (Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat)

A felsőgeodézia tárgykörébe tartozó szabványok és konvenciók

Ádám József, az MTA rendes tagja (BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék)

A jeles alkalomból szervezett előadóülés kb. 60 fő érdeklődése mellett zajlott le, a rendezvény sikere Ádám József, az MTA rendes tagja szervezőmunkáját dicséri.

7. A tudományos osztály díjai (2015. évi díjak és nyertesek):

MOL Tudományos Díj – 2015.

A MOL Tudományos Díj kuratóriuma 2015. október 6-án tartott ülésén úgy döntött, hogy mindkét beérkezett pályázatot díjazni fogják, így Geiger András: *„A gumibitumen útburkolatként történő hazai alkalmazásának megvalósítása érdekében végzett kutatási, technológiafejlesztési és szabadalmaztatási csapatmunkában való részvételért.”*, valamint a Puskás Sándor, Bozóki Zoltán, Szabó Gábor, Mohácsi Árpád, Varga Attila és Gulyás Gábor szerzői kollektíva: *„Kénhidrogén és vízgőz extrém kis koncentrációjának meghatározására alkalmas, fotoakusztikus elven alapuló módszer és műszer kifejlesztéséért és ipari alkalmazásának elterjesztéséért.”* pályamunkája megosztott díjban részesült. A díjak átadására a Magyar Tudomány Ünnepe nyitórendezvényének keretében, Szegeden került sor.

8. A tudományos osztály tagjainak elismerései 2015-ben (díjak, kitüntetések):

A tudományos bizottságok beszámolóai alapján a következő földtudományi szakemberek (ABC sorrendben) részesültek különböző elismerésekben:

Aubert Antal: egyetemi tanári kinevezés

Bérczi István: Magyar Érdemrend Tisztikeresztje állami kitüntetés

Császár Géza: Magyarhoni Földtani Társulat Emlékgyűrűje

Dobróka Mihály: megosztott Akadémiai Díj

Főzy István: a Magyarhoni Társulat Földtani Társulat Koch Antal Emlékérme

Gyulai Ákos: megosztott Akadémiai Díj

Hably Lilla, részesült a Magyarhoni Földtani Társulat Szabó József Emlékérme

Horváth Gergely: Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett

Juhász József: Pro Geologia Applicata Emlékérem

Klinghammer István: Honoris Causa Pro Scientia Aranyérem kitüntetés

Kovács István János: 2015-ös European Mineralogical Union Medal for Research Excellence díj

Mindszenty Andrea: Magyarhoni Földtani Társulat tiszteleti tagja

Németh Péter: a Magyarhoni Földtani Társulat Vendl Mária Emlékérme

Ormos Tamás: megosztott Akadémiai Díj

Ósi Attila: a Magyarhoni Társulat Hantken Miksa Emlékérme

Reyes Nunez José Jesús: Diploma for Outstanding services to ICA elismerés
Szederkényi Tibor: Magyarhoni Földtani Társulat tiszteleti tagja
Weidinger Tamás: Schenzl Guidó Díj

9. A tudományos osztály 2015. évi kiadványai:

A tudományos osztálynak nincsenek saját kiadványai, az osztály által támogatásra javasolt, 2015-ben megjelent kiadványok:

- Gelencsér András, az MTA doktora: Füstbe ment bolygó
- Elek István, PhD: Topológikus térbeli adatstruktúrák
- Kázmér Miklós, az MTA doktora: Források a magyarországi geológia történetéhez / Sources to the history of geology in Hungary

10. 2015. évi rövid összefoglaló: külön dokumentumban

Budapest, 2016. január 30.

Vörös Attila
osztályelnök

Bozó László
osztályelnök-helyettes

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Bányászati Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Kovács Ferenc, az MTA rendes tagja

Titkár: Bóhm József, a műszaki tudomány kandidátusa

2. Tudományos bizottság létszáma: 24

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 2

Kandidátus: 7

PhD: 11

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 74

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 8

Kandidátus: 26

PhD: 37

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A BTB 2015-ben egy, szakmai-tudományos konferenciával egybekötött, ülést tartott, **2015. május 27.-én** a Miskolci Területi Akadémiai Bizottság székházában.

(1. melléklet)

Szakmai-Tudományos konferencia programja:

- Szakmai előadás:
 - **A szén anyagába való hasznosítása (szénelgázosítás, metanol előállítás)**
Előadó: Dr. Kalmár István ügyvezető igazgató, CALAMITES Kft.
- Felkért hozzászólók:
 - **Dr. Bokányi Ljudmilla egyetemi docens, intézeti tanszékvezető**
A nagy hozzáadott értékű termékek előállításának kísérleti vizsgálata borsodi szénből
 - **Prof. Dr. Palotás Árpád intézetigazgató**
Borsodi szenekkel végzett szénelgázosítási kísérletek tapasztalatai
- Hozzászólások, vita

A rendezvényen, jelentős szakmai érdeklődés mellett, 80 fő vett részt.

A szakmai előadásban az előadó áttekintette a „tisza szén” technológiák jelenlegi helyzetét a világban, az aktuális műszaki, gazdasági, környezetvédelmi, bányászati és földtudományi kérdéseket, a hazai helyzetet és lehetőségeket. A hozzászólások kereté-

ben, a régiót érintően, bemutatásra kerültek, a témában folyó kutatások, ezek legfontosabb eredményei és tapasztalatai.

A szakmai-tudományos ülést követően a BTB megtartotta ülését, az alábbi napirendekkel:

BTB akadémikus és választott tagok ülése

- Tájékoztatás az elmúlt időszak eseményeiről
- A tanácskozási jogú állandó meghívott tagok felkérése (**ld. 2. melléklet**)
- Munkabizottságok összetételének jóváhagyása
- Egyebek

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Az albizottságok külön üléseket nem tartottak, az albizottsági üléseket a szakmai rendezvényeik során, ahhoz kapcsolódva tartották meg.

Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottság

Elnök: Debreczeni Ákos egyetemi docens, Miskolci Egyetem

Titkár: Mucsi Gábor egyetemi docens, Miskolci Egyetem

Az albizottság szervezésében **2015. március 3-án került megrendezésre az „Erőművi pernye hasznosítása”** c. szakmai nap a Miskolci Egyetemen, ahol a Szerzők a nemzetközi érdeklődés miatt angol nyelvű előadásokat tartottak. (**3. melléklet**)

BTB Szénhidrogénipari és Geotermia Albizottság

Elnök: Prof. Dr. Tihanyi László, emeritus professzor

Titkár: Dr. Turzó Zoltán egyetemi docens, intézetigazgató

MTA Bányászati Tudományos Bizottság, Szénhidrogénipari és Geotermia Albizottsága és a Miskolci Egyetem Kőolaj és Földgáz Intézete, az MAB Bányászati Szakbizottság, Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottság, Geoinformatikai és Térinformatikai Munkabizottság, a Magyar Mérnöki Kamara Geotermikus Szakosztálya és az OMBKE Egyetemi Osztálya közös szervezésében **2015. június 18.-án tartott szakmai konferenciát (4. melléklet)**

„**INNOVATÍV TECHNOLÓGIÁK FLUIDUMBÁNYÁSZATBAN**” címmel.

MTA Bányászati Tudományos Bizottság, Szénhidrogénipari és Geotermia Albizottsága közreműködésével került megszervezésre „**A környezetbiztonság szerepe és lehetőségei az EU pályázati rendszer tükrében**” nemzetközi konferencia **2015. október 19-20. (bétő-kedd)**, *Lillafüred, Palota szálló*

6. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

A BTB 2015-ben egy, szakmai-tudományos konferenciával egybekötött, ülést tartott, **2015. május 27.-én** a Miskolci Területi Akadémiai Bizottság székházában.
(1. melléklet)

Szakmai-Tudományos konferencia programja:

- Szakmai előadás:
 - **A szén anyagába való hasznosítása (szénelgázosítás, metanol előállítás)**
Előadó: Dr. Kalmár István ügyvezető igazgató, CALAMITES Kft.
- Felkért hozzászólók:
 - **Dr. Bokányi Ljudmilla egyetemi docens, intézeti tanszékvezető**
A nagy hozzáadott értékű termékek előállításának kísérleti vizsgálata borsodi szénből
 - **Prof. Dr. Palotás Árpád intézetigazgató**
Borsodi szenekkel végzett szénelgázosítási kísérletek tapasztalatai
- Hozzászólások, vita

A rendezvényen, jelentős szakmai érdeklődés mellett, 80 fő vett részt.

A szakmai előadásban az előadó áttekintette a „tisza szén” technológiák jelenlegi helyzetét a világban, az aktuális műszaki, gazdasági, környezetvédelmi, bányászati és földtudományi kérdéseket, a hazai helyzetet és lehetőségeket. A hozzászólások keretében, a régiót érintően, bemutatásra kerültek, a témában folyó kutatások, ezek legfontosabb eredményei és tapasztalatai.

A BTB Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottság
szervezésében **2015. március 3-án került megrendezésre az**

„Erőműi pernye hasznosítása” c. szakmai nap a Miskolci Egyetemen, ahol a Szerzők a nemzetközi érdeklődés miatt angol nyelvű előadásokat tartottak. (3. melléklet)
Köztudott, hogy világviszonylatban jelentős mennyiségű erőműi pernye (800 millió tonna) keletkezik évente, amely hasznosítása a megfelelő technológiák alkalmazásával, továbbfejlesztésével megoldható.

A rendezvény jó lehetőséget biztosított a területen működő cégek (cementgyárak, betonüzemek, minősítő szervezetek) és a kutatás – fejlesztés szakembereinek az eszmecseréjére.

A rendezvény programja az alábbi volt:

- Sanjay Kumar (CSIR – NML, India): Unfolding the potential of mechanical activation for fly ash geopolymers

- Borosnyói Adorján (BME, Budapest): Performance of low- and medium strength concretes with fly ash substitution
- Mucsi Gábor, Molnár Zoltán (ME, Miskolc): Utilization of landfilled fly ash by tailoring its reactivity in stirred media mill

A tudományos előadásokat egy laboratóriumi látogatás követte, amelyen a résztvevők megtekinthették a jól felszerelt kari laboratóriumokat. A rendezvényen elhangzott információk rávilágítottak arra, hogy milyen nagy szükség van a tématerületen dolgozó mérnökökre (cementgyárak, betonüzemek, hulladék-előkészítőművek) nemcsak hazánkban, hanem világszerte.

A rendezvény szervezői voltak a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara, Nyersanyagelőkészítési és Környezeti Eljárástechnikai Intézete, a MTA X. Földtudományi Osztály, Bányászati Tudományos Bizottsága, a BTB Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottsága, a MTA-MAB Bányászati, Föld-és Környezettudományi Szakbizottsága valamint a Szilikátipari Tudományos Egyesület Cement és Beton szakosztálya.

MTA Bányászati Tudományos Bizottság, Szénhidrogénipari és Geotermia Albizottsága és a Miskolci Egyetem Kőolaj és Földgáz Intézete, az MAB Bányászati Szakbizottság, Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottság, Geoinformatikai és Térinformatikai Munkabizottság, a Magyar Mérnöki Kamara Geotermikus Szakosztálya és az OMBKE Egyetemi Osztálya közös szervezésében **2015. június 18.-án**

INNOVATÍV TECHNOLÓGIÁK A FLUIDUMBÁNYÁSZATBAN c. szakmai tudományos konferencia sorozatra került sor. A konferencia programja az alábbi volt:

2015. június 18. – VII. előadó (A/1. 102. terem)

I. szekció: Kőolaj- és földgáztermelés

- Levezető elnök: **Dr. Takács Gábor**, egyetemi tanár, ME KFGI
- 10.10 – 10.30 Difficulty of a low cost measurement system development for a sucker rod pumped well analysis
Ádám Koncz, lecturer, PhD student, ME KFGI
- 10.30 – 10.50 Comparison of present-day long-stroke sucker-rod pumping systems
Dr. Gábor Takács, university professor, ME KFGI
- 10.50 – 11.10 Egy új időszakos segédgázos szimulációs modell
Dr. Turzó Zoltán, egyetemi docens, ME KFGI
- 11.10 – 11.30 Modern hidraulikai szimulációs program használata a gyakorlati kiterésvédelem területén
Koncz Ádám, egyetemi tanársegéd, PhD hallgató, ME KFGI
- 11.30 – 11.50 The effect of the articulating inertial torque on the permissible loads of sucker-rod pumping units
László Kis, lecturer, PhD student, ME KFGI
- 11.50 – 12.10 Alternatív megoldások alacsony nyomású gázkutak folyadék felhalmozódás okozta problémáinak megszüntetésére
Dr. Turzó Zoltán, egyetemi docens, ME KFGI

2015. június 18. – VI. előadó (A/1. 101. terem)

II. szekció: Földgáz és szén-dioxid

- Levezető elnök: **Dr. Tihanyi László**, professor emeritus, ME KFGI
- 10.10 – 10.30 Gázminőségek vizsgálata az egységes európai gázszolgáltatási szabvány vonatkozásában
Galyas Anna Bella, Olaj- és gázmérnök mesterszakos hallgató, ME
- 10.30 – 10.50 Ki fizeti a révést? A CCS technológia lehetséges finanszírozási kérdései
Horánszky Beáta, egyetemi tanársegéd, ME KFGI
- 10.50 – 11.10 A Tíz Éves Hálózatfejlesztési Terv Belgiumra vonatkoztatva
Rosta Balázs, Olaj- és gázmérnök mesterszakos hallgató, ME
Tóth Ákos, Olaj- és gázmérnök mesterszakos hallgató, ME
- 11.10 – 11.30 A biometán hasznosítás újszerű lehetőségei a földgázellátásban
Dr. Szunyog István, egyetemi docens, ME KFGI
- 11.30 – 11.50 Nyomás- és hőmérséklet változás szén-dioxid besajtoló kútban
Dr. Tihanyi László, professor emeritus, ME KFGI
Horánszky Beáta, egyetemi tanársegéd, ME KFGI
- 11.50 – 12.10 USA kontra EU - a szén-dioxid kibocsátás tükrében
Horánszky Beáta, egyetemi tanársegéd, ME KFGI

2015. június 18. – VII. előadó (A/1. 102. terem)

III. szekció: Petrofizikai kutatások

- Levezető elnök: **Dr. Bódi Tibor**, igazgató, AFKI
- 12.30 – 12.50 Kútkiképzés és az áramlás serkentése nano-pórusméretű gáztelített palák gazdaságos termeléséhez
Dr. Szabó György, ügyvezető igazgató, TXM Kft.
- 12.50 – 13.10 Tapadó víz telítettségének meghatározása gázkiszorításos módszer alkalmazásával
Dócs Roland, egyetemi tanársegéd, PhD hallgató, ME KFGI
Dr. Bódi Tibor, igazgató, AFKI
Dr. Jobbik Anita, tudományos főmunkatárs, AFKI
- 13.10 – 13.30 Metastabilis mikroemulziók áramlási sajátságai porózus közegben
Dr. Lakatos István, professor emeritus, AFKI
Dr. Vadászi Marianna, tudományos munkatárs, AFKI
- 13.30 – 13.50 Polimer-tenzides EOR eljárás besajtolási tesztjének eredményei
Dr. Bódi Tibor, igazgató, AFKI;
Dr. Lakatos István, professor emeritus, AFKI;
Pintér Ákos, tudományos segédmunkatárs, AFKI ;
Dr. Tóth János, tudományos tanácsadó, AFKI;
Puskás Sándor;
Vágó Árpád
- 13.50 – 14.10 Centrifugás relatív permeabilitás görbe meghatározási módszerek összehasonlítása
Pintér Ákos, tudományos segédmunkatárs, AFKI
Dr. Bódi Tibor, igazgató, AFKI
- 14.10 – 14.30 Hidrátgátlási technológiák, eredmények és jövőbeli lehetőségei az elmúlt 15 év mérései és projektjei alapján

- Bölkény Ildikó**, tudományos segéd munkatárs, AFKI;
Dr. Jónap Károly, ny. főmunkatárs, tanácsadó, AFKI; Konyha
 József, tudományos segéd munkatárs, AFKI;
Vörös Csaba, tudományos munkatárs, osztályvezető, AFKI
- 14.30 – 14.50 Kőzetmagok CT vizsgálataihoz fejlesztett eszközök
Füvesi Viktor, tudományos segéd munkatárs, AFKI;
Vörös Csaba, tudományos munkatárs, osztályvezető, AFKI;
Konyha József, tudományos segéd munkatárs, AFKI;
Pintér Ákos, tudományos segéd munkatárs, AFKI

2015. június 18. – VI. előadó (A/1. 101. terem)

IV. szekció: Geotermikus rendszerek és innovatív fluidumtermelési technológiák

Levezető elnök: Dr. Tóth Anikó Nóra, egyetemi docens, ME KFGI

- 12.30 – 12.50 Innovatív mechanikai szűrés a fluidumbányászatban
Livó László, ügyvezető igazgató, okl. bányamérnök
- 12.50 – 13.10 Termelőcsövek és bekötővezetékek kamerás vizsgálata
Busku Imre, tároló vezető helyettes, MFGT Zrt.
- 13.10 – 13.30 Új filozófia a kitörésvédelemben, a Well barrier rendszer
Dr. Szabó Tibor, egyetemi docens, ME KFGI
- 13.30 – 13.50 Geotermikus kutak kiképzésének vizsgálatára alkalmas laboratóriumi berendezések és mérési módszerek fejlesztése
Füvesi Viktor, tudományos segéd munkatárs, AFKI
Vörös Csaba, tudományos munkatárs, osztályvezető, AFKI
Bölkény Ildikó, tudományos segéd munkatárs, AFKI
Dr. Jobbik Anita, tudományos főmunkatárs, AFKI
Fedor Ferenc,
Hlatki Miklós
- 14.10 – 14.30 Hatósági eljárások helye és szerepe a távhőszolgáltató geotermikus beruházások folyamatában
Jenei Tünde, mestertanár, DE MK
- 14.30 – 14.50 A geotermikus energia termelésének és felhasználásának aktuális kérdései a WGC2015 tükrében
Dr. Tóth Anikó Nóra, egyetemi docens, ME KFGI

„A környezetbiztonság szerepe és lehetőségei az EU pályázati rendszer tükrében” nemzetközi konferencia

A konferencia védnöke: Pelczné dr. Gáll Ildikó az Európai Unió parlamentjének al elnöke

2015. október 19-20. (hétfő-kedd), Lillafüred, Palotaszálló

7. A bizottság által adott díjak:

Nem volt

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben:

Nincs információ

9. A bizottság 2015. évi kiadványai:

Nem volt

10. **Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviseletére és aktivizálására):

A Bizottság tagjainak kiemelkedő szakmai tudományos aktivitását mutatja, hogy nagy számban vettek részt és tartottak előadásokat hazai és nemzetközi konferenciákon, továbbképző rendezvényeken, továbbá az a sikeres pályázati tevékenység, amely nagyban segíti a hazai földtani-bányászati-környezeti kutatásokat, a bizottsági tagok szakmai-tudományos fejlődését.

2016. január 30.

Prof. Dr. hc. mult. Dr. Kovács Ferenc
Elnök sk.

Dr. Bóhm József
titkár sk.

MEGHÍVÓ

Az MTA X. Földtudományok Osztály, Bányászati Tudományos Bizottsága (BTB) **2015. május 27.-án szerdán 10⁰⁰**-tól szakmai-tudományos konferenciával egybekötött bizottsági ülést tart.

Az ülés helye: Miskolci Területi Akadémiai Bizottság székháza
Miskolc, Erzsébet tér

Napirend:

Szakmai-Tudományos konferencia:

- Szakmai előadás:
 - **A szén anyagába való hasznosítása (szénelgázosítás, metanol előállítás)**
Előadó: Dr. Kalmár István ügyvezető igazgató, CALAMITES Kft.
- Felkért hozzászólók:
 - **Dr. Bokányi Ljudmilla egyetemi docens, intézeti tanszékvezető**
A nagy hozzáadott értékű termékek előállításának kísérleti vizsgálata borsodi szénből
 - **Prof. Dr. Palotás Árpád intézetigazgató**
Borsodi szenekkel végzett szénelgázosítási kísérletek tapasztalatai
- Hozzászólások, vita

BTB akadémikus és választott tagok ülése

- Tájékoztatás az elmúlt időszak eseményeiről
- A tanácskozási jogú állandó meghívott tagok felkérése
- Munkabizottságok összetételének jóváhagyása
- Egyebek

Az ülésre Tisztelettel meghívom.

Miskolc, 2015. május 5.

Prof Dr. hc. mult Dr. Kovács Ferenc sk.
a BTB elnöke

Az ülés tervezett időtartama: 2 óra

2. melléklet:

**Az MTA. X. Földtudományok Osztálya
Bányászati Tudományos Bizottsága
Tanácskozási joggal állandó meghívott tagjai**

	N É V	ALÁÍRÁS
1.	PROF. DR. SOMOSVÁRI ZSOLT MTA DOKTORA	
2.	DR. JANOSITZ JÁNOS Műszaki tudomány kandidátusa	
3.	DR. FÖLDESI JÁNOS Műszaki tudomány kandidátusa	
4.	PROF. DR. PATVAROS JÓZSEF MTA DOKTORA	
5.	PODÁNYI TIBOR <i>BKL Bányászat felelős szerkesztője</i>	
6.	DALLOS FERENCNÉ <i>Kőolaj és földgáz c. lap főszerkesztője</i>	
7.	DR. TÓTH ANIKÓ PHD <i>egyetemi docens</i>	
8.	DR. TURZÓ ZOLTÁN PHD <i>egyetemi docens</i>	
9.	DR. MUCSI GÁBOR PHD <i>egyetemi docens</i>	
10.	DR. KOVÁCS BALÁZS PHD <i>egyetemi docens, intézetigazgató</i>	
11.	DR. VARGA JÓZSEF OKL. Bányagépészmérnök	
12.	DR. HORN JÁNOS <i>elnöki főtanácsadó</i>	
13.	DR. GAGYI PÁLFFY ANDRÁS <i>ügyvezető igazgató (OMBKE)</i>	
14.	DR. FARKAS GÉZA <i>ügyvezető igazgató (Perlit 92 Kft)</i>	
15.	DR. SZABÓ LÁSZLÓ (PHD) <i>műszaki vezérigazgató</i>	
16.	KOVACSICS ÁRPÁD <i>ügyvezető igazgató</i>	
17.	BŐHM BALÁZS <i>műszaki igazgató (COLAS-ÉSZAKKŐ)</i>	
18.	BERTA ZSOLT <i>vezérigazgató</i>	
19.	HOLODA ÁTTILA <i>szénhidrogénipari szakértő</i>	
20.	KUJBUS ÁTTILA <i>vezérigazgató</i>	
21.	TAJTI PÉTER <i>igazgató</i>	
22.	DR. IZSÓ ISTVÁN OKL. Bányamérnök	
23.	DR. NAGY SÁNDOR PHD <i>egyetemi adjunktus</i>	
24.	DR. RÁCZ ÁDÁM PHD <i>tudományos munkatárs</i>	

Miskolc, 18th February 2015

INVITATION

Dear Colleagues,

The Mining Geotechnical and Raw Material Preparation Subcommittee of the Hungarian Academy of Sciences, the Scientific Committee of Mining, the Committee of Mining, Earth- and Environmental Sciences and the Cement and Concrete Divisions of the Scientific Society of the Silicate Industry cordially invite you to the following Scientific day which will be held on **3rd March 2015**.

Place: University of Miskolc, building C/2, Hall EC 1 (205).

Program

10:00 Presentations:

1. Sanjay Kumar (CSIR-NML, India): Unfolding the potential of mechanical activation for fly ash geopolymers
2. Adorján Borosnyói (BME, Hungary): Performance of low- and medium strength concretes with fly ash substitution
3. Gábor Mucsi, Zoltán Molnár (ME, Hungary): Utilization of landfilled fly ash by tailoring its reactivity in stirred media mill

11:30 Sandwich lunch

12:00 Brief laboratory visit

It would be our pleasure to meet you in Miskolc!

Sincerely yours,

Ákos Debreczeni & Gábor Mucsi

Address: H 3515 Miskolc Egyetemváros
E-mail: ejtmucsi@uni-miskolc.hu , Mobile: +36-30-28-33-501

A Miskolci Egyetem Kőolaj és Földgáz Intézete,
az MTA Bányászati Tudományos Bizottsága
MAB Bányászati Szakbizottság, Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottság,
Geoinformatikai és Térinformatikai Munkabizottság,
a Magyar Mérnöki Kamara Geotermikus Szakosztálya és
az OMBKE Egyetemi Osztálya közös szervezésében

INNOVATÍV TECHNOLÓGIÁK A FLUIDUMBÁNYÁSZATBAN

szakmai tudományos konferencia

PROGRAMFÜZET

2015. június 18.
(csütörtök)

Helyszín
Miskolci Egyetem
VI. (A/1. 101.) és VII. (A/1. 102.)
előadók
3515 Miskolc, Egyetemváros

*Megközelíthető a Galéria bejáraton keresztül.
A parkolás díjmentes.*

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Földtani Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Haas János, a földtudomány doktora

Titkár: Cserny Tibor, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 21

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 10

Kandidátus: –

PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 78

Akadémikus: –

Tudomány és MTA doktora: 16

Kandidátus: 18

PhD: 44

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Időpont: 2015. október 07. (szerda) 14000p – 16000p

Helyszín: MTA Titkárság (V. Nádor u. 7.) fsz. 29-es tárgyalója

Napirend:

1./ Tájékoztató a Central European Geology c. folyóirat helyzetéről – Demény Attila

2./ „A rétegtani tudományos kutatások nemzetközi tendenciái, hazai helyzete” című tudományos ülés programjának megbeszélése – Selmeczi Ildikó

3./ A 2016. évi akadémiai kitüntetésekre (Akadémiai Aranyérem, Akadémiai Díj, Akadémiai Újságírói Díj) javaslatok megbeszélése – Haas János

4./ Gondolatok az ásványi nyersanyag prognózist megalapozó geológiai felvételező munkával kapcsolatban – Császár Géza, Maros Gyula

5./ Egyebek

Határozatok:

1./ A FTB (a X. osztállyal közösen), 2015. december 2-án (szerdán), 10.00-13.00 között az MTA Székház, Felolvasótermében szakülést rendez „A rétegtani tudományos kutatások nemzetközi tendenciái, hazai helyzete” címmel. A Rétegtani Albizottság vezetőjének, Selmeczi Ildikónak előzetesen előterjesztett szakmai programját a Bizottság egyhangúlag elfogadta.

2./ Akadémiai Aranyéremre a Bizottság egyhangúlag támogatja a Paleontológiai Tudományos Bizottság javaslatát, **Géczy Barnabás** akadémikus jelölését.

Akadémiai Újságírói Díjra a Bizottságnak ez idáig nincs jelöltje. A FTB tagjai javaslatukat október 26-ig küldhetik haas@caesar.elte.hu és cserny.tibor@gmail.com címekre.

Akadémiai Díjra a Bizottság **Székely Ferencet**, az MTA doktorát javasolja az Osztálynak elfogadásra. A szükséges dokumentáció elkészítésére a Bizottság elnöke felkéri Szűcs Pétert, a Hidrogeológiai Tudományos Albizottság titkárát.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok):

5.1. Geomatematikai Albizottság

Időpont: 2015. február 24. (kedd) 13000p – 15000p

Helyszín: MTA Titkárság (V. Nádor u. 7.) fsz. 29-es tárgyalója

Napirend:

- 1./ Geiger János beszámolója a Geomatematikai Albizottság eltelt 3 éves tevékenységéről
- 2./ Tisztújítás (levezető elnök: Cserny Tibor)

Határozat:

Az új-régi elnök: Geiger János, az új-régi titkár: Kovács József.

5.2. Hidrogeológiai Albizottság

Időpont: 2015. december 14. (hétfő) 14000p – 16000p

Helyszín: MTA Titkárság (V. Nádor u. 7.) fsz. 29-es tárgyalója

Napirend: 5 egyetem PhD hallgatóinak bemutatkozó előadásai

- 1./ Csáki Péter (NyME): A felszín alatti vizek utánpótlódásának térben osztott becslése a klímaváltozás tükrében.
- 2./ Havril Tímea (ELTE): Fedett és fedetlen karbonátos rendszerek geológiai időskálán történő vízáramlás és hőtranszport modellezése.
- 3./ Ilyés Csaba (ME): Hosszú idejű hidrometeorológiai adatok spektrális elemzése.
- 4./ Karay Gyöngyi (BME): Repedezett kőzetek vízáramlásainak modellezése - elméleti feltevések és esettanulmányok.
- 5./ Kun Éva (SZTE): Repedezett hévíztároló összetet hidrodinamikai és hőtranszport modellje Mezősas-Furta dóm példáján.

Határozat:

- 1./ Az Albizottság hasonló bemutatkozó előadóülést szervez 2016. tavaszán, víz geokémia témában dolgozó PhD hallgatók meghívásával
- 2./ Ösztönzi az elhangzott előadások publikálását hazai szakmai lapokban (elsősorban Földtani Közlöny, Hidrológiai Közlöny)

5.3. Rétegtani Albizottság (=Magyar Rétegtani Bizottság)

Időpont: 2015. január 27. (kedd), 14000p – 16000p

Helyszín: MTA Titkárság (V. Nádor u. 7.) fsz. 29-es tárgyalója

Napirend:

- 1./ Beszámoló az MRB 2012–2014. évi tevékenységéről (Budai Tamás)
- 2./ Beszámoló a Munkabizottságok 2012–2014. évi tevékenységéről (munkabizottságok vezetői)
- 3./ A 2015. év tervezett programjai (Budai Tamás)
- 4./ Tisztújítás (levezető elnök: Haas János)
- 5./ Zárszó (az MRB új elnöke)

Határozat:

- 1./ Az Albizottság új elnöke: Selmeczi Ildikó, titkára: Szentpétery Ildikó
- 2./ A FTB javaslatára, az Albizottság szakülés megrendezését kezdeményezi, 2015. év második felében, a rétegtan külföldi és hazai trendjeinek bemutatására.
- 3./ Az Albizottság javasolja a mezozoos munkabizottságok (triász, júra, kréta) összevonását, továbbá az eocén és oligocén munkabizottságok összevonásának megvitatását.

5.4. Szedimentológiai Albizottság

Időpont: 2015. január 29. (csütörtök), 15030p – 16000p

Helyszín: ELTE, Budapest, Pázmány p. s. 1c, Koch terem

Napirend:

- 1./ Beszámoló a Szedimentológiai Albizottság 2012–2014. évi tevékenységéről (Hips Kinga)
- 2./ Tisztújítás (levezető elnök: Haas János)
- 3./ A 2015–2017. évi ciklus munkaterve (a Szedimentológiai Albizottság új elnöke)

Határozat:

- 1./ Az Albizottság régi-új elnöke: Hips Kinga, új titkára: Tótkés Lilla

6. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

6.1. Új eredményeink a szedimentológiában

Időpont: 2014. január 29. (csütörtök), 14000p–17000p

Helyszín: ELTE, Koch-terem

Program:

14000p–15030p:

Haas János, Budai Tamás, Győri Orsolya, Kele Sándor: Hasonlóságok és különbségek Balaton-felvidéki középső-triász karbonát-platformok dolomitizálásának történetében. IAS kongresszusa, Genf (15+5 perc); plusz beszámoló a konferenciáról (5 perc)

Lemberkovics Viktor: Lessons from combination of modern 3D seismic and historical well data: development of a Gilbert-delta, late Early Miocene trough, Hungary. Central European Meeting of Sedimentary Geology (CEMSEG), Olomouc, Czech Republic, June 9 to 13, 2014. (15+5 perc)

Sztanó Orsolya, Sebe Krisztina, Csillag Gábor, Magyar Imre: Unusual lacustrine sediments on the surface: Szulimán turbidites, Lake Pannon, Upper Miocene, Western Mecsek, Hungary. CEMSEG 2014 (15+5 perc)

Bartha István Róbert, Tótkés Lilla, Fodor László, Csillag Gábor, Magyar Imre, Lantos Zoltán, Sztanó Orsolya: Deltaic deposits and inundated basement blocks: consequences for paleotopography, Gerecse Hills, Hungary (poszter), valamint beszámoló a CEMSEG 2014 kirándulásokról (15+5 perc)

16000p–17000p:

Tótkés Lilla: A variszkuszi előtér karbon turbiditrendszerai: a morva-sziléziai Kulmedence. CEMSEG 2014, kirándulás (10 perc)

Győri Orsolya, Haas János, Hips Kinga: Dolomitization of Lower Triassic shallow-water, mixed siliciclastic-carbonate rocks from the Transdanubian Range, Hungary. Poszter, IAS kongresszusa, Genf (5+5 perc)

Csaba Péró, Felicitász Velledits, Sándor Kovács†, Joachim Blau: The Middle Triassic post-drowning sequence in the Aggtelek Hills (Silica Nappe) and its Tethyan context – first description of the Raming Formation from Hungary. Poszter, GeoFrankfurt 2014 (5+5 perc)

Thamó-Bozsó Edit, Sebe Krisztina, Kónya Péter: An attempt to distinguish local and distal Upper Miocene deltaic sediments around the Mecsek Mountains (SW Hungary) based on mineralogical data. Poszter, CEMSEG 2014 (5+5 perc)

Virág Magdolna, Mindszenty Andrea, Bendő Zsolt, Hegedűs András: Unusual speleothems from a non-spelean environment - Mineral precipitates of the Széchenyi Spa, Buda Thermal Karst, Budapest, Hungary (Comparison of speleothems from the Rózsadomb hypogene caves with carbonate precipitates of a storage tank of Széchenyi Spa). Poszter, International Symposium on Hierarchical Flow Systems in Karst Regions, Budapest, Hungary, 4-7 September 2013. (5+5 perc)

6.2. A rétegtani tudományos kutatások nemzetközi tendenciái, hazai helyzete

(a X., Földtudományok Osztályának közreműködésével)

Időpont: 2015. december 2. (szerda), 10000p-13000p

Helyszín: MTA Székház, Felolvasó-terem

Program

10.00 A szakülés megnyitója (Vörös Attila, osztályelnök)

10.05 Bevezető gondolatok (Haas János, FTB elnök)

10.15 Izgalmas tudományos kérdések, modern módszerek és új válaszok a rétegtanban (Pálfy József)

10.40 A középső-nori conodonton zonáció nehézségei - Magyarországi faunák, mint a potenciális megoldás elemei (Karádi Viktor)

10.55 Egyszerűsített eocén litosztratigráfia a középső/késő-eocén határ legújabb kronosztratigráfiai értelmezésének figyelembevételével (Less György)

11.10 Újdonságok és trendek a Paratethys neogénjének rétegtani kutatásában (Magyar Imre)

11.30 Új rétegtani eredmények a hazai alsó szarmatából (Szurominé Korecz Andrea, Kádár Marianna)

11.45 Turbidit-korlátozó medencék rétegtani felépítése a Pannon-tóban: példák Somogyból és a Dráva-medencéből (Tókes Lilla)

12.00 Újdonságok a negyedidőszaki rétegtanban: az antropocéntől a megújult európai kvarter sztratigráfiáig (Magyari Enikő)

12.25 Kérdések, hozzászólások

12.55 Zárszó (Selmeczi Ildikó, FTB, Rétegtani Albizottság elnöke)

A rendezvény értékelése: A nyilvános előadóülések tárgya a szedimentológiai és rétegtani kutatások nemzetközi tendenciái, hazai helyzetének áttekintése volt. A szedimentológiai ülésen 40 fő, a rétegtani 60 fő vett részt. Mindkét szakterületet bemutató előadások magas tudományos szintűek és nagyon színvonalasak voltak. Javasolható az előadások publikálása szakmai lapokban.

7. A bizottság által adott díjak: nincs

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben:

Bérczi István „Magyar Érdemrend Tisztikeresztje” állami kitüntetés

Császár Géza Magyarhoni Földtani Társulat Emlékgyűrűje

Juhász József Pro Geologia Applicata Emlékérem

Mindszenty Andrea Magyarhoni Földtani Társulat tiszteleti tagja

Szederkényi Tibor Magyarhoni Földtani Társulat tiszteleti tagja

9. A bizottság 2015. évi kiadványai: nem volt

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

10.1. Részvétel a **földtudományok nomenklatúra** véleményezésében

10.2. Részvétel a **MTÜ rendezvény-sorozat** programjában (**Török Ákos**: "Amiről az Akadémia kövei mesélnek..." címen előadás és szakvezetés a Székház épületében).

10.3. A Bizottság tagjai számos nemzetközi és hazai szervezet, valamint konferencia munkájában vettek részt.

10.4. A Bizottság tagjai közül többen nemzetközi szakmai szervezetekben tisztségviselők.

2016. január 25.

Haas János s.k.
FTB elnök

Cserny Tibor s.k.
FTB titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Mentés Gyula, az MTA doktora

Titkár: Földváry Lóránt, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 18

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 4

Kandidátus: 3

PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 59

Akadémikus: 2

Tudomány és MTA doktora: 9

Kandidátus: 15

PhD: 33

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

1. ülés: 2015. január 20, 14 óra; ELTE, Geofizikai és Űrtudományi Tanszék

1. A Geofizikai és Űrtudományi Tanszék előadásai:

Timár Gábor tanszékvezető: Az ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék kutatási tevékenysége és eredményei.

Molnár Gábor: Geodézia- és térképtörténettel, valamint kiegyenlítő számításokkal kapcsolatos kutatások a Tanszéken

Az előadásokat követő megbeszélés során nyilvánvalóvá vált, hogy bizonyos esetekben a különböző kutatóműhelyekben, egyetemeken teljesen hasonló megoldások születtek. Ennek kapcsán felmerült az igény az azonos jellegű kutatások összefogására, továbbá az egyetemeken kidolgozott eredmények átültetésére a gyakorlatba. Ehhez a FÖMI hasonló területeken dolgozó munkatársainak elérése és szakmai bevonása jelenthet megoldást.

2. Szavazás köztestületi tagságra benyújtott jelentkezési kérelmekről (Ultmann Zita, Égető Csaba)

Mivel a bizottság határozatképtelen volt az elnök elektronikus szavazás kiírását kérte, amely eredményes volt.

3. A bizottsági ülések állandó meghívottai névsorának összeállítása

4. Egyebek

Timár Gábor, tanszékvezető felvázolt néhány problémakört, amelynek rendezésében véleménye szerint a bizottság érdemleges szerepet tölthet be. Ilyennek ítélte meg egyebek mellett a vetületi rendszerek közötti transzformáció egységesítésének kérdéskörét (Bursa-Wolf módszer, VITEL vagy EHT₂), az EOMA újramérésének forráshiány miatti elmaradása okán kialakult helyzet kezelésére vonatkozó törekvéseket, a geoid magyarországi

felületdarabját leíró modellek elfogadtatását, illetve az Országileltár projekt keretében a Debreceni Egyetem által elnyert Országos Környezet Állapotfelmérés szakmai megítélését. A bizottság tagjai a felvetésekkel zömmel egyetértettek, bár a bizottság hatáskörének korlátait egyes tagok másképpen ítélték meg.

Az egyebek napirendi pontban Völgyesi Lajos felvetette a szakma szerepének újradefiniálásának igényét. Láthatóan csökken a geodézia jelentősége, de még inkább az érdekérvényesítő képessége. Kifejtette, hogy a szakma megfelelő képviselő céljából fontos, hogy a mostani habilitáció közeli korosztály belátható időn belül kísérletet tegyen az MTA doktori cím megszerzésére.

2. ülés: 2015. június 16, 14:00 óra; BME, Általános- és Felsőgeodézia Tanszék, BME K épület mf. 26.

Napirendi pontok:

1. Tudományos előadás: Rózsa Szabolcs: A troposzféra sebességmódosító hatásának modellezése a GNSS helymeghatározásban
2. Tudományterületi nomenklatúra frissítése
3. A GGTB szerepvállalásának megvizsgálása az MTA CSFK GGI lehetőségeinek, eredményeinek és terveinek véleményezése céljából, a GGI igazgatójának felkérésére
4. A GGTB szerepvállalása az IGES honlapján megjelent „első precíz magyarországi geoid” ügyében
6. Egyebek

3. ülés: 2015. december 4, 13:30 óra; MH Geoinformációs Szolgálat, Budapest, II. kerület, Szilágyi Erzsébet fasor 7-9.

1. Az MH Geoinformációs Szolgálat bemutatása előadó: Koós Tamás
2. Magyar Katonai Térképészet Szakmatörténeti Múzeum megtekintése Előadó: Rádlér Mária, törzsszászlós
3. Albizottsági elnökök beszámolója és jövő évi tervei:

Barsi Árpád: A magyarországi geoinformatika helyzetképe az új Geoinformatika Albizottság tagintézményei alapján

Völgyesi Lajos: A Geodinamikai és Felsőgeodéziai Albizottság 2015 évi beszámolója és 2016 évi tervei

4. A GGTB jövő évi tervei (Mentes Gyula)
5. Egyebek

A bizottság eredményes tevékenységének összefoglalása:

A korábbi évekhez képest több alkalommal volt szükség a bizottság aktív szerepvállalására, állásfoglalásra. 2015 során egyrészt igény mutatkozott a hazai kutatói rendszer átalakulása miatt állást foglalni az egyik kutatóintézet (MTA CSFK GGI) szakmai színvonalának kérdésében (a probléma fennállásáig), másrészt nemzetközi szinten is szerepet kellett vállalni, és egy az interneten megjelenő, hazai kutatási eredményeket degradálóan beállító szakkikk

állításait kiigazítani. Mindkét esetben a bizottság megtette a szükséges lépéseket, és eredményesen reagált a helyzetre.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Felsőgeodéziai és Geodinamikai Albizottságának alakuló ülése: 2015. március 3., 12 óra; BME, Általános- és Felsőgeodézia Tanszék

Az albizottság elnökének és titkárának megválasztásán kívül a fő napirendi pontok az alábbiak voltak:

1. Javaslatok az albizottság tagságának kibővítésére,
2. Javaslatok az albizottság munkájára,
3. Előadás: Völgyesi Lajos: A BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszékén fejlesztett zenitkamera bemutatása

Geoinformatikai Albizottság alakuló ülése: 2015. november 3. 10 óra, BME Fotogrammetria és Térinformatika Tanszék tárgyaló (K129).

Az albizottság elnökének és titkárának megválasztásán kívül a főbb napirendi pontok :

1. Az Albizottság munkaterve (Dr. Barsi Árpád levezetésével több hozzászólással)
 - i. a 2016-os ISPRS kongresszuson magyar jelenlét
 - ii. a 2018-as ISPRS szimpóziumokon magyar jelenlét
 - iii. helyzetkép összeállítása az országban működő akadémiai-intézményi-ipari kutatóhelyekről (a korábbi HUNGIS Alapítvány által elvégzett felmérésekhez hasonlóan)
 - iv. tematikus rendezvények szervezése, a lehetséges témák:
Országos légifelmérés-fotogrammetria-lézerszkennelés; földi fotogrammetriai és lézerszkennelés; távérzékelés Magyarországon, különös tekintettel a friss magyar ESA-tagságra; kormányzati-önkormányzati térinformatika; természeti és mesterséges erőforrások kutatása, térinformatikája; drónok tudományos alkalmazása
- v. További ad hoc témák felvetése:
 - érdemes megfontolni a csatlakozást más akadémiai bizottságokhoz és problémák kutatásához (pl. katasztrófa-védelem)
 - rövid hazai szakmai helyzetkép összeállítása

4. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések): -

5. A bizottság által adott díjak: -

6. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) **2015-ben:-**

7. A bizottság 2015. évi kiadványai: -

8. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

Javaslatok:

- Törekedni kell az azonos jellegű kutatások összefogására, továbbá a kutatóhelyeken kidolgozott eredmények átültetésére a gyakorlatba.

- Érdemes megfontolni a csatlakozást más akadémiai bizottságokhoz a több tudományterületet átfogó kutatások esetén (pl. katasztrófavédelem).

2016. január 26.

Mentes Gyula s. k.
elnök

Földváry Lóránt s. k.
titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
a Geofizikai Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Horváth Ferenc, az MTA doktora

Titkár: Pethő Gábor, a műszaki tudomány kandidátusa

2. Tudományos bizottság létszáma: 23

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 6

Kandidátus: 8

PhD: 5

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 78

Akadémikus: 4

Tudomány és MTA doktora: 8

Kandidátus: 28

PhD: 38

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2015. május 29., Budapest, MFGI díszterme. Napirend:

1. Fancsik Tamás az MFGI igazgatója: a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet tevékenységi körének ismertetése

2. Korreferátumok az MFGI kutatói részéről

Heilig Balázs: űrmetrológia

Kovács Attila Csaba: passzív szeizmika területén elért eredmények

3. Az MTA GGKI helyzete*

Wesztergom Viktor tájékoztatása

Dobróka Mihály hozzászólása

4. Egyebek.

MTA nómenklatúra frissítés (Pethő G.)

A most kezdődött periódus GTB üléseinek/programjának vázlatos megbeszélése (Horváth F.)

Akadémiai díjasok (Dobróka Mihály, Gyulai Ákos, Ormos Tamás) köszöntése (Horváth F.)

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.): -

6. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések): -

7. A bizottság által adott díjak: -

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben:

Megosztott Akadémiai Díjban részesült kiemelkedő tudományos munkássága elismerésképpen a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar Geofizikai és Térinformatikai Intézetének három professzora: Dobróka Mihály, Gyulai Ákos és

Ormos Tamás "az inverziós módszerek fejlesztése, sikeres gyakorlati alkalmazása, a több évtizedes fejlesztőmunka hazai és külföldi bemutatása területén elért közös eredményeiért".

9. A bizottság 2015. évi kiadványai: -

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására): -

*: Az elnökség vita során kialakított véleményét a X. osztály számára 2015. október 30-án elküldtük és a következő oldalakon is mellékeljük.

2016. január 25.

Horváth Ferenc sk.
elnök

Pethő Gábor sk.
titkár

Az MTA Geofizikai Tudományos Bizottságának összefoglaló értékelése az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet (GGI) helyzetéről és tevékenységéről

A Geofizikai Tudományos Bizottság a hazai geofizikai tudományos műhelyek értékelése során áttekintette az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Geodéziai és Geofizikai (GGI) tevékenységét és jelenlegi helyzetét. Ezen összefoglaló értékelés Dobróka Mihály professzor részletes előzetes helyzetelemzése, a 2015. május 29-i GTB ülésen lefolytatott vita és Verő József akadémikus levélben tett észrevételei alapján készült el.

A GTB véleménye szerint a 60 éve alapított MTA GGKI-nak fontos szakmai küldetése volt, amit kiválóan teljesített. Országon belüli szerepét bizonyítja, hogy a hazai négy geofizikus akadémikus közül három akadémikus munkássága is Sopronhoz kötődik. Az elért eredmények nemzetközileg is nagyon jelentősek, melyek azért is születhettek meg, mert a világ számos országában működő obszervatóriummal (Ausztrália, Japán, Vietnam, India, Etiópia, Algéria, Norvégia, Finnország, Svédország, Anglia, Németország, Franciaország, Lengyelország, Olaszország, Bulgária, Oroszország) az Intézet intenzív tudományos együttműködést alakított ki. Az együttműködő kutatók a nemzetközi szakma vezető folyóirataiban publikáltak. Több alkalommal is a világ legismertebb elektromágneses szakemberei találkoztak Sopronban (pl. 3. indukciós workshop, 1976; KAPG symposium 1978; 11. Geofizikai világtudományi kongresszus, IAGA, 2009).

A 2012-től az MTA CsFK keretén belül működő intézetnek, mint az egyetlen hazai geofizikai akadémiai kutató helynek ugyancsak kiemelt tudományos feladatai vannak. Ennek teljesítése érdekében olyan kutatóközponti stratégiát célszerű kidolgozni és alkalmazni, amely a megváltozott körülmények közepette is a korábbi működéshez hasonlóan sikeres. Az elért eredmények ellenére úgy tűnik, hogy az Intézet súlya a legkisebb a Kutatóközponton belül. A GTB véleménye szerint ezen a helyzeten változtatni célszerű. Ennek a legfontosabb módja, hogy az Intézet az elmúlt három év gyakorlatához képest nagyobb önállóságot kapjon. **Az eredményesebb működés érdekében elsősorban az intézetek autonómiáját és döntési jogkörét célszerű növelni, különös tekintettel az Intézet teljes és közvetlen pályázati szabadságára.**

A geodéziai és geofizikai alapkutatásokat 12 kutatócsoportban végzik elsősorban Sopronban, másrészt budapesti Szeizmológiai Obszervatóriumban. Az Intézet obszervatóriumi tevékenysége világviszonylatban még ma is egyedülálló. Ellátja a Nemzeti Szeizmológia Szolgálat feladatait, működteti a nemzeti szeizmológiai hálózatot, a geodinamikai obszervatóriumot és folyamatos méréseket végez a Föld körüli térség vizsgálatára. Nemzetközi együttműködéssel több új kutatási témát indított, melyek közül a legfontosabbak a következők:

- a geoeffektív naptevékenység kutatása,

- az űrgeodéziai mozgásvizsgálatok és az űrgravimetria alkalmazása,
- tektonikai folyamatok megfigyelése és modellezése,
- fizikai klímátényezők és klímarendszer vizsgálata,
- Föld plazmakörnyezetének vizsgálata,
- a semleges légkör és az ionoszféra közötti csatolási mechanizmusok és légköri elektromágneses jelenségek elemzése, modellezése,
- a Föld belső szerkezetének vizsgálata elektromágneses szondázás és a szeizmológiai alapú tomográfia révén.

Ebben az évben elindult svájci, francia, német, szlovén osztrák és magyar konzorciummal a mélyszeizmikus AlpArray projekt, valamint a Sapientia, a Babes Bolyai Tudományegyetem és az ELTE összefogásával a belső kárpáti terület geodinamikája (BEKK) projekt. A jövő feladatai tehát adottak. Ezek megoldásához az Intézetet és az obszervatóriumi háttérrel indokolni fejleszteni.

Másrészt a feladatok megoldása - megfelelő utánpótlást is beleértve- minőségi kutató-szakember gárdát is feltételez. Nem kedvező az Intézet szempontjából az a tény, hogy az utóbbi időszakban az Intézet öt MTA doktort veszített el (nyugdíjaztatás miatt). **A GGI kutatói koreloszlása nem nevezhető optimálisnak. Egyrészt hiányzik a középkorosztály, de a fiatal kutatók számára sem olyan vonzó a soproni kutatóhely, mint korábban volt.** A fiatal kutatóknak idő kell, hogy kutatási eredményeik publikációkban is jelentkezzenek. A GGI munkatársainak elvülhetetlen szerepe van abban, hogy az ACTA Geodetica et Geophysica Springer folyóirattá nemesedett.

A GGI jövőbeli sikeressége nem csupán a magyar geofizika, űrfizika és geodézia, hanem az ország nemzeti érdeke is. A GTB szerint elismerésre méltóak a GGI kollektívájának erőfeszítései, amelyek további támogatását indokoltnak tartja.

Budapest 2015. október 30.

Horváth Ferenc sk.
Elnök

Pethő Gábor sk.
Titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Harangi Szabolcs, az MTA doktora

Titkár: Németh Tibor, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 25

Akadémikus: 6

MTA doktora és tudomány doktora: 8

Kandidátus: 3

PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 99

Akadémikus: 6

Tudomány és MTA doktora: 14

Kandidátus: 19

PhD: 60

A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A Tudományos Bizottság két köztestületi tagfelvételi kérelem ügyében szavazott és hozott pozitív döntést.

4. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Archeometriai Albizottság

2015. november 11. MTA Kutatóház (Budapest, XI., Budaörsi út 45., Csarnoképület, II. emeleti előadóterem. Napirend: előadóülés.

Geonómiai és Planetológiai Albizottság

Minden ülést az ELTE TTK Kőzettan-Geokémiai Tanszék könyvtárában tartottak.

2015. február 5. ülés. Napirend: (1) A múlt évi Pedoszféra konferencia anyagának megjelentetése, (2) Munkaterv az elkövetkező 3 évre.

2015. május 21. ülés. Napirend: (1) Tasnádi Péter előadása a légkör villámlási és elektromos jelenségeiről. (2) A Pedoszféra konferencia anyagának megjelentetése a Magyar Tudományban: (3) Előadások szervezése az őszi akadémiai ülészsakra.

2015. október 8. ülés. Napirend: (1) Megemlékezés elhunyt tagunkról, Szendrei Gézáról. (Póka Teréz tartotta) (2) Előadások szervezése az őszi akadémiai ülészsakra

2015. december 10. ülés. Napirend: Az Albizottság konferenciája

Környezetgeokémiai Albizottság

2015. december 7. Helyszín: MTA Kutatóház (1112 Bp., Budaörsi út 45.)

Napirend: 1. Megemlékezés Szendrei Gézáról; 2. Jövő évi tervek; 3. Albizottsági honlap elkészítése; 4. Egyebek

Határozatok: Az elkövetkező év(ek) tematikáját a tagság bevonásával, interaktív módon, elektronikus körlevelek útján alakítjuk ki tavaszra. A tematika kialakítása mellett ebben a formában történik az albizottság kapcsolatrendszere esetleges bővítésének megvitatása, valamint a tagsági státuszok megújításának revíziója is. Rövid időn belül szükséges az

albizottsági honlapjának elkészítése, ahol az előadóülések anyagai, az albizottsággal és a környezet-geokémiával kapcsolatos hírek, események is megjelenének.

Szerves Geokémiai Albizottság

2015. május 27. Tudományos és tisztújító ülés. Napirend: Az Albizottság tisztújítása és tudományos előadások. A tagok Dr. Vető István levezető elnöklése mellett újra bizalmat szavaztak a korábbi a korábbi tisztségviselőknek: Sajgó Csanád, elnök és Schubert Félix, titkár. A választás előtt és után előadások hangzottak el alföldi hévizekről, medence modellezésről, kőolajok komponenseiről és barnaszenekekről, mint tüzelőanyagokról és potenciális ritkaföldforrásokról. Előadók: Fekete József, Nagy Zsolt, Sajgó Csanád, Hámor-Vidó Mária.

Felsőoktatási Munkabizottság

2015. november 19–20. Pécsi Tudományegyetem Földtani és Meteorológiai Tanszéke. Napirend: Két nagyobb felsőoktatást érintő aktuális téma megvitatása Elsőként Weiszbürg Tamás, Máday Ferenc és Kovács János osztotta meg a hallgatósággal a szakterületet (is) érintő alapképzési (BSc) és mesterképzési (MSc) felsőoktatási szakok (kutatói és mérnöki) képzési és kimeneteli követelményeinek (KKK) átdolgozási tapasztalatait, következményeit. Majd Gherdán Katalin és Máday Ferenc ismertette a 2016-ban induló „Év ásványa – év ősmaradványa” MFT programot, és ebben a tanszékek, műhelyek regionális feladatait.

5. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

2015. szeptember 10–12. **VI. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlés Ópálos, Románia.** Az évenként megrendezésre kerülő, a hazai kőzettani és geokémiai kutatásokban részt vevő szakembereket összehívó 3 napos konferencia az eddigi legnagyobb résztvevői létszámmal (több mint 60 fő) tartotta meg találkozóját az Arad közeli Ópáloson. A sűrű program (előadások, poszterbemutatók, egész napos szakmai kirándulás) mellett esténként jutott idő arra is, hogy kötetlen formában meg lehessen beszélni tudományos kérdéseket, szakmai együttműködések. A konferenciát Jankovics M. Éva (MTA-ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport) plenáris előadása nyitotta meg, amelyben a bazaltok kutatásáról szóló legfrissebb eredményeket ismertette. Nagy öröm volt látni ismét, hogy sok fiatal (MSc és PhD hallgató) vett részt az eseményen, ami kiváló lehetőséget adott a pályakezdő és tapasztalt szakemberek találkozására, egymás megismerésére. A vándorgyűlés szakmai anyaga (rövid és bővített absztraktok) ismét egy színvonalas kötetben (<http://real.mtak.hu/27913/>) került összesítésre, amelyben hosszabb áttekintés is található a bazalt kutatásokról. A 2016. évi vándorgyűlés Debrecenben lesz.

Archeometriai Albizottság

2015. november 11. MTA Kutatóház (Budapest, XI., Budaörsi út 45., Csarnoképület, II. emeleti előadóterem: **Az archeometriai kutatás táguló körei** c. egész napos előadóülés 60 fő részvételével. Az ülésen 12 előadás hangzott el az archeometria széles palettáján a kőszközöktől a legfinomabb fémtárgyakig. Előadók: Kürthy Dóra, Nagy Anna, P. Bajnok Katalin, Farkas Anna Krisztina, Bendő Zsolt, Piros Réka Ágnes, Tihanyi Balázs, Galambos Éva, Mózer Erzsébet, Vecsey Ádám, Mertinger Valéria, Mozgai Viktória. Az ülést Szakmány György, az Albizottság elnöke nyitotta meg, zárszót mondott Heitler András, a Magyar Képzőművészeti Egyetem tanszékvezetője.

Geonómiai és Planetológiai Albizottság:

2015. december 10. délután 2 órától 7 óráig. Helyszíne az MTA Kutatóépület, Budapest, Budaörsi út 45, 2. emeleti Nagyterem. Kubovics Imre professzor születésének 90. évfordulója alkalmából rendezett **Geonómiai és Planetológiai kutatások** című konferencián mintegy 60 fő vett részt. A konferencia időpontja:

A konferencián a köszöntők mellett nagy súllyal jelent meg a meteoritkutatás, továbbá volt előadás a Naprendszer kialakulásáról, a bolygók légköréről, az éghajlatváltozásról, káli-metaszomatózisról és a szerkezeti hierarchiákról. Az izgalmas témáknak köszönhetően elmondható, hogy nagy szakmai sikerrel zajlott le a program. Előadók időrendben: Szövényi Zsolt, Póka Teréz, Nagy Béla, Polgári Márta, Illés Erzsébet, Ács Ferenc, Kubovics Imre, Kereszty Zsolt, Gyollai Ildikó, Tasnády Péter, Vizi Pál Gábor, Hegedűs Tibor, Weidinger Tamás, Bérczi Szaniszló.

Környezetgeokémiai Albizottság

Környezetgeokémiai előadóülés, 2015. december 7. Helyszín: MTA Kutatóház (1112 Bp., Budaörsi út 45.)

Értékelés: Az előadóülésen 7 szakmai előadás hangzott el hazai szakmai műhelyek (ELTE, SZTE, SZIE, MTA CSFK FGI, MTA CSFK FTI) aktuális környezetgeokémiai vonatkozású kutatásairól. Az előadások főbb témái a következők voltak: a természetes radioaktivitás-paraméterek tér- és időbeli analízise, a defláció okozta tápanyag-átrendeződés csernozjom talajokban, gyors ásványi differenciáció réti talajokban, nehézfémek eredetének vizsgálat városi talajokban, valamint padlásporokban, nehézfém-hordozó fázisok azonosítása szállóporokban. Az előadásokat 24 érdeklődő hallgatta végig főleg kutatóhelyekről és egyetemekről (MTA CSFK, EK, ATK, ELTE, SZIE, SZTE, Pannon Egyetem, MFGI), de jelen voltak hivatalok (NÉBIH, OKK) és az ipar képviselői is (BGT Hungaria).

Nanoásványtani Albizottság

10. Téli Ásványtudományi Iskola, Balatonfüred, 2015. január 23-24.

2015. a Fény Nemzetközi Éve volt, ehhez kapcsolódott a téli iskola ez évi tematikája is. Az iskolán 24 előadás hangzott el, a résztvevők száma 84 volt. Meghívott előadásokból megismerkedhettünk a 2014-ben Nobel-díjjal elismert kék LED kifejlesztésének hátterével, illetve a szuperrezolúciós fénymikroszkópiával. Hallhattunk félvezető ásványokról és ezek potenciális technológiai alkalmazásáról. Több előadás számolt be ásványok lumineszcencia-vizsgálatáról, mely többek között kormeghatározásra, növekedési sajátosságok vizsgálatára vonatkozó információt szolgáltat. A gyengített teljes reflexiós (ATR) FTIR spektroszkópiáról és alkalmazhatóságáról továbbképzés jellegű előadásban volt szó. Könyvismertető keretében Born Ignác 1770-es utazásairól beszámoló levelek 2014-ben megjelent magyar fordításáról hallottunk.

Az iskola sokszínűségét, multidiszciplináris jellegét illusztrálja, hogy a tipikus nanoásványtanos témák (légköri aeroszol, grönlandi ásványi por, nanogyémánt, cikron sugárkárosodás) mellett az ásványtan számos szakterületéről (pl. hidrotermás ásványképződés, nyomelem- és izotópgeokémia, szubmikronos metamorf reakciók) származó legújabb kutatási eredményekről is értesülhettünk.

6th Mineral Sciences in the Carpathians nemzetközi konferencia, Veszprém, 2015. május 17-19. A szervezőbizottság elnöke és tagjainak többsége a Nanoásványtani Albizottság tagja. 79 résztvevő, 31 előadás, 47 poszter, elsősorban hazánkból és a környező országokból.

Szerves Geokémiai Albizottság és az MFT Alföldi Területi Szervezete közös szervezése

NosztalGEO 2015 „ALGYŐ 50”. Időpont: 2015. november 20. Helyszín: Szeged. A negyedik NosztalGEO tudományos ülést az Algyő szénhidrogén mező felfedezésének 50 éves évfordulója alkalmából rendezték. A rendezvény megmozgatta a hazai szénhidrogén földtan jeles szakembereit. A köszöntők és az emlékek felidézése mellett előadások hangzottak el a metamorf aljzat kőzeteiről, az anyakőzetről, a kőolaj geokémiájáról, az algyői rétegsorról, a földtani vagyronról, a szénhidrogén telepek rendszeréről, a művelésről, valamint a terület hidrogeológiájáról. Igazi szegedi halászlé és túrós csusza ebéd mellett algyői emlékeket elevenítettek fel. Előadók időrendben: M. Tóth T., Milota K., Sajgó Cs., Magyar I., Geiger J., Kissné V. K., Blahó J., Palásthy Gy., Szanyi J.

Felsőoktatási Munkabizottság

Az ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek éves találkozója

Helyszín: Pécsi Tudományegyetem Földtani és Meteorológiai Tanszéke. Időpont: 2015. november 19–20.

Szakmai értékelés és visszajelzés:

Az idei találkozó első napján került sor a házigazda műhely részletes bemutatkozására, a PTE Földtani és Meteorológia Tanszék történetének (Konrád Gyula) és az itt folyó oktatási és kutatási tevékenység általános (Kovács János) áttekintése után a vendéglátó tanszék szakemberei (Jäger Viktor, Sebe Krisztina, Földes Tamás) mutatták be friss kutatási eredményeiket.

A második napon a résztvevő társintézmények és szakmai műhelyeik 2014/2015-ös főbb alkalmazott és alapkutatási eredményeinek, beruházásainak, fejlesztéseinek, oktatási helyzetének, együttműködéseinek rövid összefoglalása következett. A bemutakozó intézmények között szerepelt a Debreceni Egyetem (Dobosi Gábor), a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet (Kovács István), a Miskolci Egyetem (Mádai Ferenc és kollégái), az ELTE (Weisburg Tamás és kollégái), a MOL Nyrt. (Farkas Izabella), az MTA CSFK Földtani és Geokémiai Intézet (Bajnóczi Bernadett) és a Magyar Természettudományi Múzeum (Papp Gábor).

Az MFT ÁGSz kereteiben szerveződött az első műhelytalálkozó (2014. november 20–21., Szegedi Tudományegyetem Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszék), amikor az MTA GAK TB Felsőoktatási Munkabizottsága is alakult. 2015-ben már a Munkabizottság másodsorra is megrendezte a műhelytalálkozót Pécsen. A sikeres rendezvényen a regisztráltak száma most is meghaladta a 30 főt.

A kétnapos országjáró rendezvény-sorozat jövőre is folytatódik. Időpontja változatlanul november harmadik hetének csütörtöke és péntéke (2016. november 17–18.), házigazdája a Miskolci Egyetem.

6. A bizottság által adott díjak:

7. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben:

Kovács István János, a Nanoásványtani Albizottság tagja a 2015-ös European Mineralogical Union Medal for Research Excellence díjat kapta a nem poláros mennyiségi infravörös módszer anizotróp ásványokra történt kifejlesztéséért és ennek földtani alkalmazásáért, amelynek eredményeként a litoszféra-asztenoszféra határ új értelmezést kapott.

Németh Péter, a Nanoásványtani Albizottság tagja a szénallotrópok és átalakulásaik témakörében végzett kutatásaiért a Magyarhoni Földtani Társulat Vendl Mária Emlékérmét kapott.

8. A bizottság 2015. évi kiadványai:

Az Archeometriai Albizottság 2014. évi ülésének előadásából készült publikációk az Archeometriai Műhely c. elektronikus folyóirattal együttműködésben a folyóirat 2015/1 számában jelentek meg.

9. Egyéb

(az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

A Nanoásványtani Albizottság egyik tagja, Kovács István János jelentős szerepet játszott a 2015. évi Goldschmidt konferencia (2015. augusztus 15-21, Prága) „Víz a kéregben és köpenyben: víztartalmú és névlegesen vízmentes ásványok” című tudományos szekciójának megszervezésében. A szekcióba összesen 30 absztrakt érkezett, melyből 13 szóbeli előadás keretében került bemutatásra.

2016. január 26.

Dr. Harangi Szabolcs s. k.
elnök

Dr. Németh Tibor s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Meteorológiai Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége**

- 1. A bizottság tisztségviselői:**
Elnök: Bartholy Judit, az MTA doktora
Titkár: Lakatos Mónika, PhD

- 2. Tudományos bizottság létszáma: 23**
Akadémikus: 5
MTA doktora és tudomány doktora: 8
Kandidátus: 6
PhD: 4

- 3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 86**
Akadémikus: 4
Tudomány és MTA doktora: 14
Kandidátus: 23
PhD: 45

- 4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):**

Alakuló ülés

Dátum: 2014. november 6.

Helyszín: MTA Nádor Irodaház

Virtuális MTB bizottsági ülés: 2014. december 11. és 17. között

Az alakuló ülést követően 2014. december 11. és 17. között virtuális ülést tartott a Bizottság,

Napirend: szavazás a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságba delegált személy elfogadásáról

Határozat: A Magyar Tudományos Akadémia Meteorológiai Tudományos Bizottsága a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságba Szalai Sándort delegálja

MTB Bizottsági ülés: Időpont: 2015. március 16. (hétfő), 11 óra., helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Napirend:

1. A kibocsátási leltár és minden, ami mögötte van (előadó: Lovas Katalin)
2. Beszámoló a 2014. évi Meteorológiai Tudományos Napokról (Bartholy Judit)
3. Beszámoló az Albizottságok megalakulásáról, terveikről
4. Az egyes Albizottságok munkájába bevonni kívánt „eseti meghívottak” névsora
5. Javaslat a 2015. évi Meteorológiai Tudományos Napok programjára (Tar Károly)
6. Témajavaslatok megbeszélése a Meteorológiai Tudományos Napokra, a teljes ciklusra. Ehhez mellékelten küldjük az eddigiek listáját és kérjük az albizottsági elnököket, hogy vázolják fel elkezeléseiket

7. Szavazás Haszpra Tímea köztestületi tagfelvételének ügyében
8. Az MTB-hez kapcsolódó Köztestületi nyilvántartás frissítése (a szervezési osztály által az MTB elnöknek és a titkárnak megküldött lista helyszíni áttekintése)
9. Egyebek

Határozatok:

Az egyes Albizottságok munkájába bevonni kívánt „eseti meghívottak” névsorát Mika János javaslata alapján megszavazta a bizottság

Tar Károly elővezette 2015-ös, 41. Meteorológia Tudományos Napok témajavaslatát: a részletes tematikát, előadó nevekkkel együtt. A bizottság támogatta az elővezetett előzetes programjavaslatot: A megújuló energiaforrások felhasználásának meteorológiai vonatkozásai címmel

Haszpra Tímea köztestületi tagfelvételének kérelmét egyhangúan megszavazta a bizottság.

Az MTB-hez kapcsolódó Köztestületi nyilvántartás frissítése, a lista helyszíni áttekintése megtörtént, ahol kérdőjelek merültek fel, ott a bizottság sem tud pontos információt, a bizottság lényegében helyben hagyta a névsort

5. **A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):**

Az Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság ülései 2015-ben:

Elnök: Dr. Szalai Sándor, kandidátus

Titkár: Dr. Varga Zoltán PhD, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, 9200 Mosonmagyaróvár Deák tér 1., +36 96 566 677, varzol@mtk.nyme.hu

„A 2014-es parlagfű helyzet értékelése” előadó délután (társszervező: Magyar Meteorológiai Társaság Agro- és Biometeorológiai Szakosztálya)

Dátum: 2015. február 26., 14:00 óra

Helyszín: Budapest, Országos Meteorológiai Szolgálat földszinti Díszterme

Előadások:

Páldy Anna, Bobvos János, Mányoki Gergely, Udvardy Orsolya, Magyar Donát: A 2014. évi parlagfű pollenterhelés közegészségügyi értékelése

Mányoki Gergely, Elekes Péter, Magyar Donát, Páldy Anna: A Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR) kiterjesztése a Pannon Biogeográfiai Régióra

Vadassy Rita, Bobvos János, Magyar Donát, Udvardy Orsolya, Mányoki Gergely, Páldy Anna: A 2013-2014. évi pollen napló eredményeinek előzetes értékelése

Friedl Zoltán, Simon András: Parlagfű Információs Rendszer

Surek György, Nádor Gizella, Friedl Zoltán: Adatok parlagon

A Magyar Tudomány Napja alkalmából tartott előadóülés (társszervezők: Magyar Meteorológiai Társaság Agro- és Biometeorológiai Szakosztálya, az MTA Talajtani, Vízgazdálkodási és Növénytermesztési Bizottsága és az ICID Nemzeti Bizottsága)

Dátum: 2015. november 24., 13:00 óra

Helyszín: Budapest, Országos Meteorológiai Szolgálat földszinti Díszterme

Előadások:

Kolossváry Gábor: Az öntözésfejlesztés lehetőségei és szükségessége – vízgazdálkodási szempontból

Becsákné Tornay Enikő: Öntözés üzemelés 2014-2015. évi változásai és tapasztalatai

Molnár Péter: Hazai aszálykezelés és nemzetközi kitekintés

Jancsó Mihály, Izsó Lajos, Demény Ferenc, Buza Eszter, Gyalog Gergő, Kolozsvári Ildikó, Szalóki Tímea, Kun Ágnes, Szitó András, Váradi László, Rónyai András: Organikus rizsföldek többfunkciós hasznosítása halivadék neveléssel

Kun Ágnes, Kolozsvári Ildikó, Bíróné Oncsik Mária, Jancsó Mihály, Csiha Imre, Kamandiné Végh Ágnes, Bozán Csaba: Intenzív halnevelő telepről származó elfolyóvíz öntözéses hasznosítása - előkísérleti eredmények

Bozán Csaba, Körösparti János, Pásztor László, Kuti István, Müller Tamás, Túri Norbert, András Gábor, Kun Ágnes, Pálfai Imre: Magyarország síkvidéki területeinek Komplex Belvív-veszélyeztetettségi Valószínűség (KBV) térképe

Az Éghajlati Albizottság ülései 2015-ben:

Elnök: Dr. Radics Kornélia, PhD

Titkár: Dr. Pongrácz Rita, PhD, Eötvös Loránd Tudományegyetem Meteorológiai

Tanszék 1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a., +36 1 3722 500/661, prita@nimbus.elte.hu

Dátum: 2015. február 12.

Helyszín: OMSZ

1. Az Albizottság újjáalakulása: az Albizottság elnökének és titkárának megválasztása a 2015-2018 időszakra. Határozat: elnök Radics Kornélia, titkár Pongrácz Rita.

2. Szakmai előadások:

Szépszó Gabriella (OMSZ): A klímamodellezés kormányzó tényezői a globálistól a lokális skáláig

Pongrácz Rita, Bartholy Judit (ELTE Meteorológiai Tanszék): Regionális modellbecslések új RCP szcenárió alkalmazásával (előzetes eredmények)

Dátum: 2015. szeptember 3.

Helyszín: OMSZ

Szakmai előadás: Eric Petermann (EUMETNET EIG igazgatója): Copernicus Climate Services

Dátum: 2015. október 8.

Helyszín: OMSZ

Szakmai előadás: Deon E. Terblanche (WMO légköri és környezeti kutatásokért felelős igazgatója): Minimizing risks from weather, climate, hydrological and related environmental events

Dátum: 2015. december 7.

Helyszín: OMSZ

Szakmai előadás: Ole Einar Tveito (Senior scientist, Head of climate data and spatial analysis section, Climate Division, Norwegian Meteorological Institute): Supporting climate services, operational and research challenges

A Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság ülései 2015-ben:

Elnök: Dr. Weidinger Tamás, kandidátus

Titkár: Dr. Szintai Balázs, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest, Kitaibel P. u. 1., +36 1 346 4705, szintai.b@met.hu

A 2015-es évben az albizottság előadóüléseken, illetve e-mailen tartotta a kapcsolatot a tagtársakkal. Tájékoztattuk a tagokat az aktuális eseményekről, az OMSZ és az ELTE Albizottságot érintő rendezvényeiről, illetve más MTA bizottságok (pl. MTA Vízgazdálkodás-tudományi Bizottsága) rendezvényeiről.

Rendezvényeink az alábbiak voltak:

Dátum: 2015. február 2.

Helyszín: OMSZ

Alakuló ülés (2014–2017-es akadémiai ciklus). Dr. Weidinger Tamás az albizottság korábbi elnöke röviden ismertette az elmúlt akadémiai ciklusban végzett albizottsági munkát, majd Dr. Bartholy Judit az MTA MTB vezetőjének irányításával megtörtént az Albizottság vezetőjének és titkárának megválasztása. A jelenlevők egyhangú szavazatával az Albizottság elnöke és titkára ismét Dr. Weidinger Tamás és Dr. Szintai Balázs lett. Az ülés következő napirendi pontjaként két előadás következett.

- 1.) Dr. Bonta Imre: Új kihívások a középtávú előrejelzések készítésénél
- 2.) Dr. Putsai Mária: Egy Belgium feletti heves zivatar esettanulmánya

Dátum: 2015. április 9–11.

Helyszín: ELTE

2015. április 9–11 között került megrendezésre Prof. Thomas Foken (Department of Micrometeorology, University of Bayreuth) rövid kurzusa az ELTE Környezettudományi Doktori Iskolával és a Magyar Meteorológiai Társasággal (MMT) közös szervezésben. E meghívás keretében vette át Thomas Foken professzor úr az Magyar Meteorológiai Társaság tiszteleti tagságáról szóló oklevelet is. A rövid kurzus programja:

- 1.) Questions of Micrometeorology
- 2.) The Eddy-Covariance Method
- 3.) Footprints
- 4.) Fluxes in and above Tall Vegetation

Dátum: 2015. május 27.

Helyszín: OMSZ

Tóth Zoltán (Forecast Applications Branch, Global Systems Division, Earth System Research Laboratory, National Oceanic and Atmospheric Administration) tartott előadást, „Tájékoztató a Nemzetközi Időjárásutató Programokról” címmel. A rendezvényt az MMT Légekördinamikai Szakosztályával közösen szerveztük.

Dátum: 2015. június 19.

Helyszín: OMSZ

2015. június 19-én Prof. Szunyogh István (Texas A&M University, Department of Atmospheric Sciences College Station, Texas, United States) tartott előadást „Az előrejelzési bizonytalanság dinamikájának vizsgálata a THORPEX Interactive Grand Global Ensemble (TIGGE) adatbázis segítségével” címmel. Az OMSZ-ben tartott ülést az MMT Légekördinamikai szakosztályával közösen szerveztük.

Dátum: 2015. december 14.

Helyszín: OMSZ

2015. december 14-én két fiatal albizottsági tag előadását hallgattuk meg készülő PhD értekezésükhöz kapcsolódó témakörben.

- 1.) Csáki András (Wegener Center for Climate and Global Change – University of Graz): Turbulencia és konvekció parametrizációs vizsgálatok a COSMO-CLM regionális klímamodellben,
- 2.) Lancz Dávid (Országos Meteorológiai Szolgálat): A sekély konvekció parametrizálása a turbulencia szürke zónájában.

A Légekörfizikai és Levegőkémiai Albizottság ülései 2015-ben:

Elnök: Dr. Geresdi István, MTA doktora

Titkár: Dr. Ács Ferenc, kandidátus, Eötvös Loránd Tudományegyetem Meteorológiai Tanszék 1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a., +36 30 29 29 408, acs@caesar.elte.hu

2015-ben az Albizottság három ülést tartott:

Dátum: 2015. február 17.

Helyszín: ELTE

Február 17-én az Albizottság újraalakuló gyűlését tartottuk, amelyen újra választottuk az elnököt és a titkárt, valamint elkészítettük, és megszavaztuk a következő három évre szóló munkatervet.

Dátum: 2015. április 22.

Helyszín: OMSZ, Marczell György Főobszervatórium

Az Országos Meteorológiai Szolgálat Marczell György Főobszervatóriumában folyó légkörfizikai mérésekről és fejlesztésekről Nagy Zoltán, Nagy József, Tóth Zoltán és Steib Róland tartott előadást.

Dátum: 2015. október 31.

Helyszín: ELTE

Október 21-én egy mini szimpóziumot tartottunk a fény nemzetközi 2015-ös évének alkalmából. A mini szimpóziumon Horváth Ákos tartott előadást a MISR műholdakról és a Kármán-féle örvénysorok műholdas megfigyeléséről. Horváth Gábor, Barta András, Farkas Alexandra és Száz Dénes pedig az égbolti polarizációval kapcsolatos legújabb eredményekről számoltak be.

A Légköri Erőforrás Albizottság ülései 2015-ben:

Elnök: Dr. Tar Károly, a földrajztudomány kandidátusa

Titkár: Pieczka Ildikó PhD, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Meteorológiai Tanszék, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A, +36 1 372 2500 / 6616, pieczka@nimbus.elte.hu.

Dátum: 2015. január 22.

Helyszín: OMSZ

Alakuló ülés, megtörtént a tisztújítás

Dátum: 2015. november 5.

Helyszín: OMSZ

A debreceni Megújuló Energiapark Kutatóközpont Kft. szervezésében tavasszal megrendezett „Energia a Mindennapokban” elnevezésű verseny & konferencia napenergia és szélenergia szekciójának díjazottjai mutatták be munkáikat:

Zsiborács Henrik (Pannon Egyetem, Georgikon Kar, doktorandusz): A napelemes hűtés vizsgálata

Molnár Csilla (ELTE, meteorológus MSc hallgató): Komplex felszínek sugárzási viszonyainak modellezése – energetikai alkalmazások

Horváth Miklós (BME, épületgépész doktorandusz): Különböző tájolású napelemek energiatermelésének korreláció analízise vízszintes felületen mért globálsugárzás adatokkal. (Közös rendezvény a Magyar Meteorológiai Társaság Nap- és Szélenergia Szakosztályával.)

Dátum: 2015. november 19–20:

Helyszín: MTA

41. Meteorológiai tudományos napok: A megújuló energiaforrások felhasználásának meteorológiai vonatkozásai. (ld. 6. pont)

6. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

41. Meteorológiai Tudományos Napok: A megújuló energiaforrások felhasználásának meteorológiai vonatkozásai. 2015. november 19–20, MTA Székház, Nagyterem

A rendezvény megszervezésére és lebonyolítására az MTB Légköri Erőforrás Albizottsága kapott megbízást. A szervezés folyamán hasznos tanácsokat kaptunk az MTB vezetőitől, tagjaitól, a lebonyolításban pedig az Országos Meteorológiai Szolgálattól és az ELTE Meteorológiai Tanszékétől. A szervezés már 2015 februárjában megkezdődött: körvonalaztuk az érintendő témákat, felkértük az előadókat. A felkértek túlnyomó többsége vállalta előadás vagy poszter bemutatását. A rezümék beérkezése után kialakítottuk a szekciókat: Hazai tendenciák; A társadalom, a környezet és a megújuló energiák hasznosításának kölcsönhatásai; A potenciálok meghatározásának klimatológiai alapjai; A felhasználás és a klíma kapcsolata; valamint a poszter szekció. Ezután megtörtént a levezető elnökök felkérése. A két nap alatt 21 előadás hangzott el és 8 posztert mutattak be az előadók.

Mindent összevetve a rendezvény tudományos, szakmai szempontból sikeresnek, hatékonynak mondható, bár néhány előadás csak érintőlegesen foglalkozott a témája és a klíma kapcsolatával. A tervek szerint az Időjárás c. folyóiratban lehetőség lesz a témával legekleltársabbban foglalkozó előadások megjelentetésére. Erre egy előzetes szelekció után a főszerkesztő és az MTB vezetői kéri fel az előadókat.

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben:

Weidinger Tamás Schenzl Guidó Díj, egy államilag adományozott elismerés, melyet a Vidékfejlesztési Minisztérium ítelt oda a magyar és a nemzetközi meteorológia területén kimagasló tudományos, kutatási és szakmai eredményeket elért meteorológusoknak

9. A bizottság 2015. évi kiadványai:

2015-ben jelent meg a „Veszélyes időjárás folyamatok és társadalmi hatásuk” tematikájával foglalkozó 2013 novemberében rendezett Meteorológiai Tudományos Napok előadásai alapján készített Időjárás tematikus szám angol nyelven. (Időjárás Vol. 119 No.2 129–306 and Időjárás Vol. 119 No.3 307–354, Special Issue: Severe weather events and their impact on society.

Guest Editors: Tamás Weidinger and Balázs Szintai, (<http://www.met.hu/ismeret-tar/kiadvanyok/idojaras/>) A rendezvény szakmai programját albizottságunk koordinálta.

41. Meteorológiai tudományos napok: A megújuló energiaforrások felhasználásának meteorológiai vonatkozásai. 2015. november 19-20, Az előadások összefoglalói. ISBN 978-963-9931-09-, Kiadja az Országos Meteorológiai Szolgálat, Szerkesztette: Tar Károly
Az OMSZ jóvoltából elkészült a Meteorológiai Tudományos Napok archívuma a sorozat kezdetétől, 1975-től napjainkig. A program, az előadások és a kiadványok elérhetősége is megtalálható az OMSZ honlapján az alábbi linken: <http://www.met.hu/omsz/rendezvenyek/> a jobb oldali menüben található ikonra kattintva.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

Az albizottságok folytatják az aktív munkát, általában 1-2 előadói ülést terveznek jövőre tartani.

A 2016-os Meteorológiai Tudományos Napok témája: „Víz a meteorológiában” (előzetes cím) lesz a bizottság döntése alapján.

A Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság tervei: Az MTA MTB 2016. januári ülésén döntött az elkövetkező években sorra kerülő Meteorológiai Tudományos Napok tematikájáról. Előreláthatólag 2017-ben az Albizottságunk – együttműködve a Légekörfizikai és Levegőkémia Albizottsággal – szervezi a tudományos programot, melynek tematikája a mezo- és mikroskálájú folyamatokhoz kapcsolódik. A 2016-os évben is tervezzük PhD hallgatók bemutatkozó előadásait; szeretnénk folytatni a külföldön dolgozó kollégák meghívását is. Egy előadóülés keretében az út-meteorológiai modellekkel, előrejelzésekkel és azok alkalmazásával szeretnénk foglalkozni, továbbá tervezzük laboratóriumi látogatásokat az ELTE-re (Fizikai Intézet Kármán Tódor Laboratórium) és a BME-re is (Áramlástan Tanszék, illetve Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszék).

2016. január 30.

Bartholy Judit s. k.
elnök

Lakatos Mónika s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Paleontológiai Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Hably Lilla, MTA doktora

Titkár: Erdei Boglárka, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 20 fő

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 7

Kandidátus: 3

PhD: 7

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 45

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 10

Kandidátus: 8

PhD: 24

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Időpont: 2015. április 16.; 13 fő; MTM Növénytára, Bp. Könyves Kálmán krt. 40.

Napirend:

Tudományos előadás: Tóth Emőke: Ritka „plankton” kagylósrákok magyarországi mezozóos rétegsorból.

Aktuális tudományetikai kérdések:

Főzy István vitaindító előadása után Hably Lilla röviden beszámolt az MTA

Tudományetikai Bizottság (TeB) működéséről, és megjegyezte, hogy elsősorban plágiummal kapcsolatos vitás ügyek érkeznek a bizottsághoz. Másrészt a TeB egyre inkább szorgalmazza, hogy a tudományágak dolgozzák ki saját tudományetikai kódexüket.

A nagyszámú hozzászólás során a szakterület tudományetikai kérdéseiről élénk vita alakult ki.

Egyebek:

Előkészületek **Géczy Barnabás Professor Úr 90. születésnapjának** tiszteletére:

Kázmér Miklós bejelentette, hogy a Hantkeniana egy emlékkötettel készül, amelybe a bizottsági tagok közül többen is írtak tudományos cikket.

Időpont: 2015. november 3.; 15 fő; MTM Semsey terem; Budapest, Ludovika tér 2-6.

Tudományos előadás:Kustatscher Evelyn (Olaszország): Terrestrial ecosystem change from the Permian to the Triassic in the Southern Alps.

A paleontológiai kutatások tudományetikai kérdései

Kordos László vitaindítója után élénk vita alakult ki a szakterület tudományetikai kérdéseiről.

Egyebek:

Tóth Emőke bemutatta a Magyarhoni Földtani Társulat új kezdeményezését „Az Év Ősmaradványa” versenyt. A program hozzájárul a szakterület népszerűsítéséhez.

5. **A bizottság albizottságainak ülései** (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.): a Bizottságnak nincs albizottsága
6. **A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással** (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

Magyar Őslénytani Vándorgyűlés, 2015.05.14-16, Varbó

Két külföldi és tizenkét hazai intézmény kutatói több, mint negyven előadás és poszter keretében mutatták be a közelmúlt legérdekesebb, legfontosabb őslénytani eredményeit. Meghívott előadóként Vivi Vajda (Swedish Museum of Natural History) mutatta be a kréta- paleogén határral kapcsolatos legfrissebb új-zélandi eredményeket.

Tudományos ülés az MTA székházban:

Paleovulkanológia és késő pleisztocén öskörnyezeti változások a Kárpátok legfiatalabb vulkáni területén, a Csomád hegycsoportban, 2015. december 9.

7. **A bizottság által adott díjak:**

8. **A bizottság tagjainak elismerései** (díjak, kitüntetések) **2015-ben:**

Kitüntetés:

Hably Lilla, a Bizottság elnöke Szabó József Emlékéremben részesült a Magyarhoni Földtani Társulattól

Főzy István, a Bizottság tagja Koch Antal Emlékéremben részesült a Magyarhoni Földtani Társulattól

Ősi Attila, a Bizottság tagja Hantken Miksa Emlékéremben részesült a Magyarhoni Földtani Társulattól

9. **A bizottság 2015. évi kiadványai:** (a bizottsági tagok nevei kivastagított betűkkel láthatóak)

Ünnepi kötet Géczy Barnabás akadémikus 90. születésnapjára

KÁZMÉR, M. & KOVÁCS, Z. (eds.) (2015): Barnabás Géczy Jubilee Volume. – Hantkeniana 10:1-147. ISSN 1219-3933

Cikkek:

BARBACKA M., PÜSPÖK Z., BODOR E., FORGÁCS Z., HÁMOR-VIDÓ M., PACYNA G., MCINTOSH, R.W. 2015: Palaeotopography related plant succession stages in a coal forming deltaic succession in Early Jurassic in Hungary. *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology* **440** (1015): 579-593. (IF: 2,339 – 2014).

PHILIPPE M., PACYNA G. WAWRZYNIAK Z., BARBACKA M., BÓKA K., FILIPIAK P., MARYNOWSKI L., THÉVENARD F. & UHL D. 2015: News from an old wood — *Agathoxylon keuperianum* (Unger) nov. comb. in the Keuper of Poland and France. — *Review of Palaeobotany and Palynology*, **221** (2015): 83-91. (IF: 1,940 – 2014)

- BARBACKA M., PÜSPÖKI Z., BODOR E., FORGÁCS Z., HÁMOR-VIDÓ M., PACYNA G. & MCINTOSH R.W.** (2015): Palaeotopography related plant succession stages in a coal forming deltaic succession in Early Jurassic in Hungary. — *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology* 440: 579-593.
- ERDEI, B. & MANCHESTER, S.** (2015): *Ctenis clarnoensis* sp. n., an Unusual Cycadalean Foliage from the Eocene Clarno Formation, Oregon. — *International Journal of Plant Sciences* 176(1): 31- 43,
- BARONE LUMAGA, M. R., COIRO, M., TRUERNITE, E., **ERDEI, B.** & DE LUCA, P. (2015): Epidermal micromorphology in *Dioon*: did volcanism constrain *Dioon* evolution? — *Botanical Journal of the Linnean Society* 179(2): 236- 254.
- PARENT, H., GARRIDO, A. C., SCHERZINGER, A., SCHWEIGERT, G. & **FÓZY, I.** (2015): Tithonian-Valanginian of Pampa Tril, Argentina — Neuquén Basin, Argentina. *Boletín del Instituto de Fisiografía y Geología* 86: 1-96. Rosario, 21-11-2015. ISSN 1666-115X.
- GALÁCZ, A. (2015): Macrocephalitid-bearing Lower Callovian (Middle Jurassic) beds in the Mecsek Mts (South Hungary) — *Hantkeniana* 10:73-88.
- POLONKAI, B., BODOR, E. & **GÖRÖG, Á.** (2015): Intraspecific variability of *Parascutella gibbercula* (DE SERRES, 1829) based on morphometric analysis. — *Hantkeniana* 10:135-142.
- HABLY, L., ERDEI, B. & SELMECZI, I.** (2015): A late Oligocene (Egerian) flora from Környe, near Tatabánya, N Hungary. — *Neues Jahrbuch für Geologie und Paläontologie* 276(3): 285- 302.
- HABLY L. & ERDEI B.** 2015: The early Oligocene flora and palaeo-environment of the Tard Clay Formation — latest results. — *Hantkeniana* 10: 113- 124.
- VENCZEL, M. & **HÍR, J.** (2015): Lissamphibians and squamate reptiles from the early middle Miocene of Litke, Northern Hungary. — *Geobios*, 48: 491-504.
- PRIETO, J., VAN DEN HOEK OSTENDE L., **HÍR J. & KORDOS L.** (2015): The Middle Miocene Insectivores from Hasznos (Hungary, Nógrád County). — *Palaeobiodiversity and Palaeoenvironments*, 95(3): 431-451.
- MAGYAR, I.** (2015): Palaeobiogeography of lacustrine cockles as a tool to reconstruct palaeogeography in the Late Neogene Paratethys . — *Hantkeniana* 10:143-146.
- SZENTESI, Z., **PAZONYI, P. & MÉSZÁROS L.** in press. Albanerpetontidae from the late Pliocene (MN 16A) Csarnóta 3 locality (Villány Hills, South Hungary) in the collection of the Hungarian Natural History Museum. — *Fragmenta Palaeontologica Hungarica*, 32.
- BOTFALVAI, G., **ÓSI, A. & MINDSZENTY, A.** (2015): Taphonomical and Palaeoecological investigation of the Late Cretaceous (Santonian) Iharkút vertebrate assemblage (northwestern Hungary; Bakony Mts.). — *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology* 417, 379-405 IF: 2.339
- CSIKI-SAVA, Z., BUFFETAUT, E., **ÓSI, A., PEREDA-SUBERBIOLA, X. & BRUSATTE, SL.** (2015). Island life in the Cretaceous - faunal composition, biogeography, evolution, and extinction of land-living vertebrates on the Late Cretaceous European archipelago. — *Zookeys*. 469, 1-161. IF: 0.933
- DYKE G, VREMIR M, BRUSATTE SL, BEVER GS, BUFFETAUT E, CHAPMAN S, CSIKI-SAVA Z, KELLNER A, MARTIN E, NAISH D, NORELL M, **ÓSI, A,** PINHEIRO FL, PRONDVAI E, RABI M, RODRIGUES T, STEEL L, TONG H, VILA NOVA BC, WITTON M. 2015. *Thalassodromeus sebesensis* - a new name for an old turtle. Comment on “*Thalassodromeus sebesensis*, an out of place and out of time Gondwanan tapejarid

- pterosaur”, Grellet-Tinner and Codrea (online July 2014 DOI 10.1016/j.gr.2014.06.002). — Gondwana Research. 27, 4, p. 1680-1682. IF: 8.235
- ŐSI, A. 2015. The European ankylosaur record: a review. — Hantkeniana, 10: 89-105.
- ŐSI, A., RABI, M., MAKÁDI, L. 2015. An enigmatic crocodyliform tooth from the bauxites of western Hungary suggests hidden mesoeucrocodylian diversity in the Early Cretaceous European archipelago. — PeerJ 3:e1160; DOI 10.7717/peerj.1160
- TÓTH, E. & MONOSTORI, M. (2015): Monospecific *Lutkevichinella* (Ostracoda) fauna from lower Anisian beds (Middle Triassic) of the Balaton Highland (Hungary) — Hantkeniana, 10:7-12.
- VÖRÖS, A. (2015): Brachiopod fauna of the Lower Cretaceous Bersek Marl (Gerecse Mountains, Hungary) — Hantkeniana, 10:107-112.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselésére és aktivizálására):

Kázmér Miklós az NKFIH (OTKA) FT₁ zsűri elnöke 2015-től.

Hably Lillát az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma tagjának szavazta meg a X. Osztály 2016.-tól

2015-ben, a szakterületen PhD fokozatot szerzett, fiatal munkatársakkal gyarapodott köztestületi tagjaink száma.

2016. január 26.

Prof. Dr. Hably Lilla s. k.
elnök

Erdei Boglárka PhD s. k.
titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Dövényi Zoltán, az MTA doktora

Titkár: Kozma Gábor, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 25

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 8

Kandidátus: 5

PhD: 9

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 157

Akadémikus: 2

Tudomány és MTA doktora: 15

Kandidátus: 26

PhD: 114

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2015. június 16., 13.30, MTA Nádor Irodaház, Budapest, Nádor utca 7.

(közös rendezvény a Természetföldrajzi Tudományos Bizottsággal)

- napirend:

1. Beszámoló az MTA 186. évi közgyűléséről (Prof. dr. Csorba Péter)

2. A Földtudományi Doktori Iskolák akkreditációs tapasztalatai (Prof. dr. Kerényi Attila és a Doktori Iskolák vezetői)

3. A földrajz BSc jövője a 2015. évi felvételi adatok tükrében (Prof. dr. Mezősi Gábor és a felsőoktatási intézmények jelenlévő BSc felelősei)

- határozatok

1. A bizottság támogatta Farkas Jenő Zsolt MTA köztestületi tagságát.

2015. szeptember 11., 11.00, Debreceni Egyetem, Geomatikai épület, 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

- napirend

1. Beszámoló az EUGEO 2015 konferenciáról (Prof. dr. Kovács Zoltán)

2. A 2016. tavaszára tervezett akadémiai földrajzos nap társadalomföldrajzi programjának véglegesítése (Prof. dr. Dövényi Zoltán)

3. A földrajz BSc és a geográfus MSc szakok Képzési és kimeneti követelményeinek jelenlegi helyzete (Dr. Kozma Gábor)

4. A Debreceni Egyetem Földtudományi Doktori Iskola Társadalomföldrajz-területfejlesztés doktori programjának bemutatása (Dr. Kozma Gábor)

5. Beszámoló a Gazdaságföldrajzi Albizottság alakuló üléséről (Dr. Nagy Gábor)

6. Egyebek

7. A doktori program hallgatóinak előadása

- határozatok

1. Az akadémiai földrajzos nap vonatkozásában a bizottság egyetértett 4 tervezett előadás címével, és arra kérte a tagokat, hogy 1-2 héten belül még küldjenek újabb javaslatokat.

2. A Képzési és kimeneti követelmények tárgyában a bizottság tagjai abban egyeztek meg, hogy dr. Kozma Gábor még 1-2 hétig várja a javaslatokat, amelyeket igyekeznek beilleszteni az dokumentum végleges változatába

3. A bizottság tagjai egyhangú szavazással támogatták a Gazdaságföldrajzi Albizottság megalakulását

4. A bizottság tagjai felkérték prof. dr. Dövényi Zoltán, a bizottság elnökét, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a hosszabb időre külföldre távozó dr. Wilhelm Zoltán bizottsági pótlásáról

5. A bizottság úgy foglalt állást, hogy nem támogatja Budapesti Corvinus Egyetem által tervezett geográfus-közgazdász szakban történő részvételt.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

1. Településföldrajzi Albizottság – 2015. április 2, Bük

- a Mendöl Tibor Emlékkonferencia szervezésével kapcsolatos feladatok megbeszélése

2. Turizmusföldrajzi Albizottság – 2015. október 9, Budapest

- A hazai turizmusföldrajzi oktatás áttekintése

- A magyarországi turizmus legújabb trendjeinek földrajzi vonatkozásai

3. Történeti Földrajzi Albizottság

a., 2015. április 24. – Sárospatak (alakuló ülés)

- Prof. dr. Frisnyák Sándor: A sárospataki földrajzoktatás és földrajzírás története

- Prof. dr. Dövényi Zoltán: A történeti földrajzi kutatómunka feladatai és

fontosabb tárgykörei

- Dr. Kókai Sándor: A történeti földrajz hazai története

b., 2015. november 10. – Budapest

- Dr. Csüllög Gábor köszöntése 60. születésnapja alkalmából

- A 2016. évi feladatok megbeszélése és a Történeti Földrajzi Közlemények szerkesztőbizottságának és lektoráló testületének átalakítása

6. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

1. A Településföldrajzi Albizottság szervezésében került sor 2015. április 2-3-án Bükön a „XII. Településföldrajzi Konferenciára”, amelyen 34 előadás hangzott el.

2. A Politikai Földrajzi Albizottság is részt vett a 2015. június 5-6-án Pécsen megrendezett „Borderless Europe” konferencia szervezésében, amelyen öt szekcióban 40 politikai földrajz/geopolitikai témájú előadás hangzott el.

3. A Politikai Földrajzi Albizottság tagjai fontos szerepet töltek be a 2015. augusztus 30. – szeptember 2. között Budapesten megrendezett „EUGEO 2015” konferencia megszervezésében, amelyen a 15 politikai földrajzi témájú szekcióban közel 100 előadás hangzott el.

4. A Turizmusföldrajzi Albizottság tagjainak aktív szervezőmunkája eredményeként a 2015. augusztus 30. – szeptember 2. között Budapesten megrendezett „EUGEO 2015”

konferencián külön GLOBALITY (Turizmus és térbeli mobilitás) szekció megszervezésére került sor, amelyen több mint 40 előadás hangzott el.

5. Az Oktatási Albizottság tagjainak és a Humboldt Egyetem (Berlin) oktatóinak közös szervezésében 2015. augusztus 30. – szeptember 2. között Budapesten megrendezett „EUGEO 2015” konferencián földrajzoktatási szekció is meghirdetésre került, amelyen több mint 10 előadás hangzott el.

6. A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság és a Debreceni Egyetem Társadalomföldrajzi és Területfejlesztési tanszékének közös szervezésében került sor 2015. szeptember 10-én Debrecenben a „Társadalomföldrajz a terület- és településfejlesztés szolgálatában” című konferenciára. A rendezvényen mind a témakör elméleti mind gyakorlati szakemberei tartottak előadás (pl. Debrecen Megyei Jogú Város alpolgármestere, a Hajdú-Bihar megyei Közgyűlés elnöke, dr. Csatári Bálint és dr. Egedy Tamás, a bizottság tagjai). A konferencián kb. 80 fő vett részt, és beszámolt róla a Debreceni Városi Televízió és a Debreceni Egyetem honlapja is)

7. A Turizmusföldrajzi Albizottság közreműködésével került sor 2015. október 9-én Budapesten a „Turizmus és transzformáció” címmel az V. Turizmusföldrajzi Szimpóziumra, amelyen 8 szekcióban közel 50 előadás hangzott el.

8. A Politikai Földrajzi Albizottság is részt vett a 2015. október 16-án Kaposváron megrendezett „IX. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl” Kaposváron megrendezett konferencia megszervezésében, amelyen egy szekcióban 3 politikai földrajzi előadás hangzott el.

9. A Történeti Földrajzi Albizottság szervezésében a 31. Nyírségi Földrajzi Napok (2015. november 5.) keretében történeti földrajzi szekció került megrendezésre, amelyen hét előadás hangzott el.

10. A Településföldrajzi Albizottság is szerepet vállalt a 2015. november 27-én Orosházán megrendezett „Mendöl Tibor Emlékkonferencia” megszervezésében, amelyen több mint 20 előadás hangzott el. A konferencián részt vett a város alpolgármestere, a Békés megyei Önkormányzat elnöke és a Békés megyei Kormányhivatal vezetője.

7. A bizottság által adott díjak: nem volt ilyen díj

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben:

1. A Köztársasági Elnök egyetemi tanárrá nevezte ki dr. Aubert Antalt, a Turizmusföldrajzi Albizottság elnökét.

9. A bizottság 2015. évi kiadványai:

1. A Politikai Földrajzi Albizottság szervezésében a Közép-Európai Közlemények politikai földrajzi rovatában négy tanulmány jelent meg
2. Pap Norbert (szerk) (2015) Geopolitikai gondolkodás a magyar földrajzban (1989-2014). Mediterrán és Balkán Fórum 4. különszám. IDresearch Kft – Publikon Kiadó, Pécs, 139 p.
3. A Településföldrajzi Tanulmányok 4. évfolyamának 1. és 2. száma, illetve egy különszáma (a 2014-ben elhunyt Kocsis Zsolt emlékére)
4. Csapó Tamás – Lenner Tibor (2015): Budapest településmorfológiája. Savaria University Press, Szombathely, 388. p.

5. Rátz Tamara – Michalkó Gábor (szerk) (2015) Turizmus és kreativitás. Kodolányi János Főiskola – MTA CSFK FTI – Magyar Földrajzi Társaság, Budapest
6. Történeti Földrajzi Közlemények 3. évfolyamának 1. és 2. száma, amelyek 36 szerző tanulmányát tartalmazzák.

- 10. Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

Szentendre – Debrecen, 2016. január 25.

Prof. dr. Dövényi Zoltán s.k.
elnök

Dr. Kozma Gábor s.k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Természetföldrajzi Tudományos Bizottságának
2015. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Csorba Péter, az MTA doktora

Titkár: Gyenizse Péter, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 23

Akadémikus: 2

MTA doktora és tudomány doktora: 13

Kandidátus: 2

PhD: 6

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 111

Akadémikus: 1

Tudomány és MTA doktora: 23

Kandidátus: 12

PhD: 75

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság három alkalommal ülésezett 2015-ben.

2015. január 20. 13h - Természetföldrajzi Tudományos Bizottság ülése (helyszín: MTA Nádor Irodaház, Budapest, Nádor utca 7., 29-es terem).

1. Gyenizse Péter bizottsági titkár felolvasta Veress Márton és Nagyvárad László előző, 2012-14-es akadémiai periódusra vonatkozó beszámolóját.
2. A jelenlévő tagok megválasztották, illetve jóvá hagyták az albizottsági elnökök és titkárok személyét az új akadémiai ciklusra.
3. Az Albizottságok elnökei és titkárai ismertették a 2015-2017-es akadémiai ciklusra vonatkozó programterveiket.
4. Javaslat érkezett egy 2016-ban megrendezendő közös természetföldrajzi és társadalomföldrajzi előadói ülés, vagy fórum megtartására, amelyet a Bizottság tagjai támogattak.
5. Csorba Péter a geográfia kilátásairól beszélt a Magyar Rektori Konferencia Pedagógusképzési Albizottságában elhangzottak, ill. az új felsőoktatási stratégiában („Fokozatváltás”) leírtak alapján.
6. Mucsi László felvetései nyomán az akadémiai doktori fokozat habitusvizsgálatában felmerült anomáliákat beszélte meg a bizottság.

2015. június 16. 13:30h - Természetföldrajzi Tudományos Bizottság és Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság közös ülése (helyszín: MTA Nádor Irodaház, Budapest, Nádor utca 7., 29-es terem).

1. Csorba Péter beszámolt az MTA 186. közgyűléséről.

2. A doktoriskolák vezetői és jelen lévő oktatói (Kerényi Attila, Dövényi Zoltán, Gábris Gyula, Mezősi Gábor, Csorba Péter, Kocsis Károly) beszámoltak a földtudományi doktoriskolák akkreditációs tapasztalatairól.
3. Mezősi Gábor beszélt a földrajz BSc jövőjéről a 2015 évi felvételi adatok tükrében. Több hozzászólás is érkezett a témához (Pajtókné Tari Ilona, Aubert Antal, Trócsányi András, Csatári Bálint, Horváth Erzsébet, Gábris Gyula, Mucsi László, Kovács Zoltán, Csorba Péter, Kozma Gábor)
4. Az Egyebek pontban szó esett az akadémiai nómenklatúráról és a két bizottság közös 2016. tavaszán tartandó előadó üléséről.

2015. december 8. 10:30h - Természetföldrajzi Tudományos Bizottság ülése (helyszín: MTA Nádor Irodaház, Budapest, Nádor utca 7., 29-es terem).

1. Csorba Péter beszámolt a X. Osztály őszi üléseinek tapasztalatairól, híreiről.
2. A Bizottság tagjai véglegesítették a 2016. március 1-i akadémiai tudományos előadói ülés előadásait.
3. Mezősi Gábor beszámolt a földrajz BSc/MSc képzési és kimeneti követelményekkel (kkk) kapcsolatos egyeztetésekről. A beszámolóhoz több kolléga is kapcsolódott hozzászólásaival.

A bizottsági üléseken elhangzottak részleteit, továbbá a jelenléti íveket a korábban Burján Balázs földtudományi szakreferensnek beküldött jegyzőkönyvek tartalmazzák. A Bizottság 2015-ben határozatot nem hozott. A köztestületbe való új jelentkezők felvételéről két alkalommal elektronikusan szavaztunk (Angyal Zsuzsanna, Henits László, Tóth Adrienn, Túri Zoltán, Vass Róbert.).

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

2015. május. 29-én a Geoinformatikai Albizottság tagjai üléseztek a Debreceni Egyetem, Geomatematikai épület, M115 termében. A találkozó a 2015-ben újraalakult Geoinformatikai Albizottság alakuló ülése volt. A fő napirendi pont az Albizottság tevékenységének, céljának a meghatározása volt. Az szakmai találkozók fontosságában mindenki egyetértett, illetve abban, hogy országos szinten lehetne fokozni az aktivitást. Az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottsága kiváló keretet nyújt ezen szakmai workshopok és konferenciák megrendezésére. Felvetődött egy Geoinformatika c. folyóirat létrehozásának a gondolata, hazai szinten hiánypótló lehetne. A kivitelezés még várat magára, előbb jól körül kellene határolni a folyóirat létrehozása körüli teendőket és a finanszírozást (ki legyen a kiadó, online/nyomtatott legyen, kik legyenek az alapítók, stb.).

2015. október 16-án a Geomorfológiai Albizottság tagjai üléseztek Debrecenben. Az ülésnek a Debreceni Egyetem Természetföldrajzi és Geoinformatikai, Tájvédelmi-és Környezetföldrajzi Tanszéke, valamint a Debreceni Akadémiai Bizottság Földtudományi Szakbizottsága Tájföldrajzi albizottsága által szervezett **Természetföldrajzi Találkozó** adott helyet. (Főszervezők: Csorba Péter, Szabó Szilárd, Tóth Csaba.)

Program:

1. A Debreceni Egyetem kutatóinak bemutatkozása.
2. Előadások jelenleg folyó kutatásaik témáiból.
3. Kerekasztal beszélgetés során az aktuális kérdések (kutatás, finanszírozás stb.) megvitatása.

4. Szakmai bemutatók az ATOMKI Hertelendi Ede Környezetanalitikai Laboratóriumában (Palcsú László, Molnár Mihály és kutatótársaik).

A **Tájé földrajzi Albizottság** tervezett kis-balatoni rendezvényét (2015. október 2-3.) a szervezők **2016-ra halasztották** a szeptember 16-17-én Debreceni Egyetem Természetföldrajzi és Geoinformatikai, valamint Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszéke által megrendezett **Természetföldrajzi Találkozó** miatt. A korábban csak geomorfológusok részére szervezett rendezvényen ezúttal tájökölógiai témájú előadás is elhangzott Tokaj Hegyalja szőlőteraszainak felméréséről (Incze József: A tokaji Nagy-hegy szőlőteraszainak antropogén geomorfológiai jellemzése).

Az Albizottságok 2015-ben határozatot nem hoztak.

6. **A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):**

A **Geoinformatikai Albizottság legjelentősebb rendezvénye volt a VI. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás (Debrecen, 2015. május 28-29.)**. Több mint 160 regisztrált résztvevő és 10 kiállító volt jelen. A résztvevők szerint még mindig a hazai szinten megszervezett legjobb térinformatikai konferenciák között van, amely nemcsak az ipari, hanem a tudományos kérdésekre is nagy gondot fordít és publikációs lehetőséget biztosít a fiatal kutatóknak.

A **Tájé földrajzi Albizottság tagjai** részt vettek a **VI. Magyar Tájökölógiai Konferencia** megrendezésében, amelyre az ELTE Földrajzi és Környezettudományi Intézete szervezésében **2015. május 21-23.** között, Budapesten került sor.

Veress Márton főszervezésével **2015. május 28-29-én valósult meg a Karsztfejlődés XX. Konferencia (Szombathely-Bük)**. A **Geomorfológiai Albizottság** tagjai közül Hevesi Attila, Keveiné, Bárány Ilona, Telbisz Tamás és Veress Márton tartott előadásokat. Hevesi Attila a 130 éve született Strömpl Gábor karszt tudományi munkásságát méltatta, Keveiné Bárány Ilona és kutatótársai a hazai karszt dolinák kialakulásáról, Telbisz Tamás és munkatársai 1. Királyerdő karsztvidékéről, 2. a karsztvidékek jelentőségéről az Erdélyi-szigethegység turisztikai potenciáljában és 3. a töbör-körvonalak morfológiai összehasonlításáról, valamint Veress Márton és kutatótársai 1. a vályúrendszerek fejlődéséről, 2. a gipsz fedőjének vízmozgásairól és 3. az aknaszlatinai-sókarszt felszínalaktani vizsgálatáról tartott előadást.

A konferencián elhangzott előadások anyaga tanulmánykötetben jelent meg.

Karsztfejlődés XX. NYME, 2015. 358 p. HU ISSN 1585-5473.

A **Kartográfiai Albizottság tagjai** részt vettek **augusztus 21-22-én a Cartography beyond the Ordinary World International Symposium megrendezésében a braziliai Niteróiban található Fluminense Egyetemén**. A rendezvény Tudományos Szervező Bizottságának az elnöke Reyes Nunez José Jesús (az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének egyetemi docense). Zentai László, az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára Cartography 2.0 - are we there? címmel díszelőadást tartott a rendezvényen.

2015. október 17-én zajlott a Természetföldrajzi Találkozó keretében a **Geomorfológiai formákat bemutató terepbejárás a Dél-Nyírségben, a Berettyó-Káló köze és az érmelléki löszös hát területén.** A terepi vezetők Lóki József, Tóth Csaba, Kiss Tímea és a Debreceni Egyetem Természetföldrajzi tanszéki kollégák voltak.

Program: a Csörsz-árok, Ér-mellék, Bagaméri buckák megtekintése, a szikesedés és a növényzet formakincs kapcsolatrendszere, illetve a vízvisszatartás lehetőségeinek megtárgyalása.

A Geoinformatikai Albizottság tagjai részt vettek a Debrecenben, 2015. november 18-án megrendezett GISDay szervezésében. A rendezvény célja az volt, hogy a földrajz/geográfus geoinformatika szakirányos BSc/MSc hallgatók megismerjék a munkaerőpiac elvárásait, lássák, hogy milyen tudásra lesz szükségük az álláskeresés során. Kb 60 résztvevővel és 4 meghívott előadóval zajlott le az esemény kötetlen beszélgetés formájában.

A Geoinformatikai Albizottság tagjai részt vettek a Pécsen, 2015. november 18-án megrendezett GISDay szervezésében. A rendezvényen 200 regisztrált résztvevő volt, akik az ország több pontjáról, sőt Svájcból érkező előadók geoinformatikai és távérzékelési előadásait hallgatták meg. 12 előadás hangzott el a GIS közigazgatási, geológiai, katasztrófavédelmi, mezőgazdasági és talajvédelmi alkalmazásairól, továbbá a legújabb adatgyűjtési technikákról és a szabadon elérhető adatokról. A rendezvény helyszíne a PTE TTK Díszterme volt.

2015. december 9-én a MTA Földtudományok Osztálya, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természetföldrajzi Tanszéke és az MTA–MTM–ELTE Paleontológiai Kutatócsoport **„Paleovulkanológia és késő-pleisztocén öskörnyezeti változások a Kárpátok legfiatalabb vulkáni területén, a Csomád-hegycsoportban”** címmel tudományos ülést szervezett, melyben a **Geomorfológiai Albizottság tagjai is közreműködtek.** Az ülés helyszíne az MTA Székház Felolvasóterme volt (Budapest, Széchenyi István tér 9.). Az angol nyelvű konferencián 12 előadás hangzott el, majd vitára, kötetlen beszélgetésre is mód volt.

7. A bizottság által adott díjak:

A Bizottság és az Albizottságok nem adtak ki díjat.

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben:

A 27. Nemzetközi Térképészeti Konferencián (Rio de Janeiro) **Reyes Nunez José Jesús**, az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék egyetemi docense megkapta a Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) elismerését, a **Diploma for Outstanding services to ICA-t.** (2015. július 25.)

Klinghammer István professor emeritus az OTDT legrangosabb elismerésében, a **Honoris Causa Pro Scientia Aranyérem** kitüntetésben részesült. (2015. november 19.)

Horváth Gergely, az Oktatási Albizottság elnöke, 2015-ben megkapta a **Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettet.**

9. A bizottság 2015. évi kiadványai:

A Geoinformatikai Albizottság munkatársai részt vettek a VI. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás konferenciakötetének (AZ ELMÉLET ÉS A GYAKORLAT TALÁLKOZÁSA A TÉRINFORMATIKÁBAN VI.) szerkesztésében. A kiadvány letölthető a konferencia honlapjáról.

http://geogis.detek.unideb.hu/TKonferencia/2015/kotet_2015.pdf

A **Cartography beyond the Ordinary World** című konferencia-kiadvány szerkesztési feladatait Reyes Nunez José Jesús (az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének egyetemi docense, a Kartográfiai Albizottság titkára) látta el. A kiadvány elérhető a következő címen: <http://niteroi2015.elte.hu/templates/proceedings.pdf>

Az Oktatási Albizottság tagjai (Arday István, Császár Zsuzsa, Horváth Gergely, Makádi Mariann, Pajtókné Tari Ilona) részt vettek az új iskolai tankönyvcsalád és a hozzájuk kapcsolódó két atlasz elkészítésében, illetve lektorálásában.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

2015. május-június hónapokban a Természetföldrajzi Tudományos Bizottságának tagjai e-maileken keresztül megtárgyalták és javaslatot tettek az MTA tudományterületi beosztásának Bizottságot érintő részére.

A Kartográfiai Albizottság tagjainak jelentős munkája volt a **Barbara Petchenik nemzetközi térképrajz-verseny magyarországi megszervezése**. A nemzetközi felhívás 2014 szeptemberében jelent meg, az országos versenyeket (köztük a magyart is) 2015. áprilisig bonyolították le. A Rio de Janeiróban megtartott, 38 ország részvételével és 189 db. térképrajz bemutatásával szervezett nemzetközi döntőn és kiállításon Magyarország három térképrajzzal képviseltette magát. Reyes Nunez José Jesús (az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének egyetemi docense) a nyolctagú nemzetközi zsűri munkájában is vett részt. A versenyen magyar siker született: Sturcz Valentina (a budapesti Fazekas Mihály Gimnázium tanulója) „Legyen a zene mindenkié!” című munkája 2. díjat nyert a 13-15 éves korcsoportban.

A Geomorfológiai Albizottság tagjai részt vettek a **X. Földtani Veszélyforrás Konferencián (X. Geohazards Conference)**. Dunaújváros, Dunaújvárosi Partvédelmi Vállalat, 2015. június 17-19. (www.geohazardsconference.com.) **Az előadások anyagából absztraktkötet készült.** Téma: a geomorfológiai veszélyforrások – a csuszamlások, a rogyások és az omlások – kialakulása okainak magyarázata, a konkrét okok megnevezése, a tömegmozgások típusainak meghatározása, geomorfológiai térképezés és javaslat a prevenció lehetséges módjaira.

Az albizottság tagjai közül Kis Éva, Schweitzer Ferenc, Lóczy Dénes, Viczián István, Fábíán Szabolcs, Varga Gábor és Kovács István 4 előadást és 1 poszter előadást tartott szerzőtársaival. 1. Kis Éva, Lóczy Dénes és szerzőtársai a magyarországi Alsó-Tisza-völgy mentén végzett partfal eróziós vizsgálatokról, 2. Kovács István Péter, Kis Éva, Schweitzer Ferenc és

szerzőtársuk az Ajka-Kolontár térségének vízrendezése és víztelenítése céljából végzett mérnökgeomorfológiai vizsgálatokról, 3. Schweitzer Ferenc, Varga Gábor, Fábíán Szabolcs és szerzőtársuk a Duna sodorvonala és a magaspartok felszínmozgásainak kapcsolatáról, 4. Viczián István, Kis Éva, Balogh János és szerzőtársai Kulcs és Rácalmás környezetének mérnökgeomorfológiai vizsgálatairól és partvédelméről, valamint, 5. Viczián István, Kis Éva, Balogh János és szerzőtársai az épített rézsűk erózióvédelméről és monitorizálásáról mutattak be előadást és poszter előadást.

A konferenciához kapcsolódó terepbejárás során a résztvevőknek bemutatták a dunaújvárosi és a kulcsi partvédelmi műveket.

A Kartográfiai Albizottság tagjai részt vettek augusztus 23-28. között megrendezett 27th International Cartographic Conference ICC 2015 (Rio de Janeiro) konferencián. A bemutatott előadások és poszterek száma tekintetében Magyarország az első 10 helyezett ország között volt. Tizenegy szóbeli előadást és hat posztert fogadott el a konferencia tudományos bíráló bizottsága és mind bemutatásra került a rendezvényen. A konferencia alatt a **Nemzetközi Térképészeti Társulás** megtartotta 16. közgyűlését, amely során ismét **főtitkárrá választotta Zentai Lászlót**, az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanárát, aki így újabb 4 évig lesz a szervezet vezetője. A magyar főtitkári pozíció mellett a **Bolygótérképezés bizottság vezetője** a következő ciklusban is **Hargitai Henrik** lesz, aki az ELTE Média és Kommunikáció Tanszékének oktatójának, jelenleg ösztöndíjas a NASA-nál. **Gede Mátyást** (az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének adjunktusát) felkérték a **Digitális kartográfiai bizottság elnökhelyettesének**. **Reyes Nunez José Jesús** (az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének egyetemi docense) két cikluson át vezette a **Gyermek és térképészet bizottságot**, így az alapszabály számára nem tette lehetővé a bizottság további vezetését, de elnökhelyettesként továbbra is folytatja munkáját.

A Geomorfológiai Albizottság tagjai részt vettek az 5. EUGEO kongresszusán (Budapest, 2015. augusztus 30. – 2015. november 02.). Az Albizottság tagjai számos előadást és poszter-előadást mutattak be. Az előadások tartalmi kivonatait az „EUGEO BUDAPEST 2015 CONGRESS PROGRAMME AND ABSTRACTS” c. kötet tartalmazza. Hungarian Geographical Society, www.eugeo2015.com

Albizottságunk tagjai mintegy 34 előadást és poszter előadást tartottak a felszínalaktanhoz kapcsolódó legkülönbözőbb témakörökben. Többsége a környezetváltozásokhoz kapcsolódott. Az előadások számának eloszlása a teljesség igénye nélkül: Mezősi Gábor 1 ea.; Kiss Tímea 3 ea.; Kis Éva 6 ea.; Horváth Erzsébet 4 ea.; Horváth Gergely 4 ea.; Telbisz Tamás 2 ea.; Sipos György 3 ea.; Csorba Péter 1 ea.; Schweitzer Ferenc 2 ea.; Lóczy Dénes 3 ea.; Viczián István 8 ea.

A Kartográfiai Albizottság tagjai részt vettek az EuroCarto 2015 konferencia (Bécs, november 10-12.). Országunkat négy szóbeli előadás és hat poszter képviselte ezen a rendezvényen, egy poszter kivételével a többiben szerzőként vagy társszerzőként találhatók az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék munkatársainak a nevei.

Az Oktatási Albizottságból Makádi Mariann és Horváth Gergely (a berlini Humboldt Egyetemmel együttműködve) részt vettek az **5. EUGEO konferencia** (Budapest, 2015.

augusztus 30. – 2015. november 02.) **oktatás szekciójának szervezésében**, ahol sok és magas színvonalú előadás hangzott el.

A **Tájéldrjzi Albizottság** tagjai (Csorba Péter, Mezősi Gábor, Horváth Gergely és Szilassi Péter) egész évben aktívan részt vesznek a készülő **Nemzeti Atlasz szerkesztési munkálataiban**.

Debrecen – Pécs, 2016. január 26.

Prof. Dr. Csorba Péter s. k.
elnök

Dr. Gyenizse Péter s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
a Földtudományi Doktori Bizottságának
2015. évi munkájáról**

A Földtudományi Bizottság ellátja mindazon feladatokat, amelyekkel az osztály (az MTA Doktori Szabályzata 17. § (5) bekezdésében leírtak alapján) megbízza. Ezek közül különösen

- az osztályelnök kijelölése alapján ellátja az MTA Doktori Szabályzata 17. § (1) és (2) bekezdésében leírt feladatokat, és gyakorolja az ehhez fűződő jogokat. Így feladata a doktori eljárásban az osztály hatáskörébe tartozó előterjesztés előkészítése, előzetes megvitatása, és megküldése az osztálynak;
- a földtudományok inter- és multidiszciplináris tudományos kérdéseinek figyelemmel kísérése, ilyen tudományos rendezvények (pl. közgyűlési osztályülések, stb.) kezdeményezése és szervezése.

A Bizottság 2015-ben lebonyolított négy ülésén összesen 7 doktori ügyben foglalt állást, és hozott határozatot.

1. A bizottság ülései 2015-ben (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok):

1. ülés

Időpont: 2015. január 16.

Helyszín: MTA 1051 Budapest, Nádor u. 7.

Napirend: 1. Tisztújítás – a bizottság elnökének és titkárának megválasztása
2. Barczy Attila doktori ügye
3. Szabó Szilárd doktori ügye

Határozatok: 1. A Földtudományi Doktori Bizottság Pálffy József tagot titkos szavazással, 92,8 %-os támogatás mellett újból megválasztotta a bizottság elnökének.
2. A Földtudományi Doktori Bizottság Szűcs Péter tagot egyhangúlag újból megválasztotta a bizottság titkárának.
3. A Földtudományi Doktori Bizottság nem támogatja Barczy Attila doktori eljárásának megindítását, 53,8%
4. Szabó Szilárd doktori eljárás megindításának támogatása, 81,5%

2. ülés

Időpont: 2015. április 10.

Helyszín: ELTE TTK Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A.

Napirend: 1. Kiss Tímea doktori ügye

Határozatok: 1. Kiss Tímea doktori eljárás megindításának támogatása, 90,7%

3. ülés

Időpont: 2015. június 10.

Helyszín: MTA 1051 Budapest, Nádor u. 7.

Napirend: 1. Bondár István doktori ügye
2. Magyar Enikő doktori ügye

Határozatok: 1. Bondár István doktori eljárás megindításának támogatása, 95,0%
2. Magyar Enikő doktori eljárás megindításának támogatása, 83,3%

4. ülés

Időpont: 2015. december 8.

Helyszín: MTA 1051 Budapest, Nádor u. 7.

Napirend: 1. Ács Ferenc doktori ügye
2. Főzy István doktori ügye

Határozatok: 1. A Földtudományi Doktori Bizottság nem támogatja Ács Ferenc doktori eljárásának megindítását, 60,0%
2. Főzy István doktori eljárás megindításának támogatása, 97,5%
3. A Földtudományi Doktori Bizottság nyílt szavazással egyhangúlag javasolja, hogy az MTMT-ben újra nyilvánosan elérhetőek legyenek az impakt faktor értékek.

Budapest, 2016. január 13.

Pálfy József s. k.
elnök

Szűcs Péter s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságának
2015. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Vágás István, a műszaki tudomány doktora

Alelnök: Szőcs Teodóra, PhD

Titkár: Baranya Sándor, PhD

2. Állandó bizottság létszáma: 27

Akadémikus: 5

MTA doktora és tudomány doktora: 10

Kandidátus: 3

PhD: 9

3. Állandó bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: –

Akadémikus:

Tudomány és MTA doktora:

Kandidátus:

PhD:

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2015. február 5., 14 óra, MTA Nádor Irodaház, 29. terem

Tisztújítás – a bizottság elnökének és titkárának megválasztása

Határozatok:

1/2015. (II.05. határozat)

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság nyílt szavazással, egyhangúlag elfogadta az előzetesen kiküldött napirendet, valamint a szavazatszámláló bizottság tagjainak személyét.

2/2015. (II.05. határozat)

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság nyílt szavazással, egyhangúlag úgy döntött, hogy a második szavazási körben az első szavazási körben legtöbb szavazatot elnyert Vágás István tag elnökké választásáról kíván szavazni.

3/2015. (II.05. határozat)

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság Vágás István tagot titkos szavazással, egyhangúlag megválasztotta a bizottság elnökének.

4/2015. (II.05. határozat)

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság Szőcs Teodóra tagot titkos szavazással, egyhangúlag megválasztotta a bizottság elnökhelyettesének.

5/2015. (II.05. határozat)

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság Baranya Sándor tagot titkos szavazással, egyhangúlag megválasztotta a bizottság titkárává.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

6. A bizottság 2015. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

Magyar Tudományos Akadémia Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságának előadóülése

BME, Műegyetem rakpart 3. K épület, földszint 10. 2015. november 30.

Korszerű árvízvédelmi technológia alkalmazása a hazai árvízvédelmi gyakorlatban - Partfal rekonstrukció Szolnokon, előadó: Bezdán Mária, PhD, VIZITERV Consult Kft.

Korszerű árvízvédelmi technológia alkalmazása a hazai árvízvédelmi gyakorlatban - Partfal rekonstrukció Szegeden, előadó: Kozák Péter, PhD, igazgató, Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Az kétszer félórás előadások keretében a hallgatóság betekintést nyerhetett a Tisza mentén Szolnokon és Szegeden létesített mobil partfalak legfontosabb tervezéssel és kivitelezéssel kapcsolatos kérdéseibe. Az előadásokon 16 fő vett részt, amit tartalmazó szakmai vita követte.

7. A bizottság által adott díjak: -

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2015-ben: -

9. A bizottság 2015. évi kiadványai: -

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

2016. január 25.

Vágás István elnök s.k.

Baranya Sándor titkár s. k.